

Milla Vilska

Ab Suomen Herrainpukimo Oy:n pukukankaat ja asusteet

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Vestonomi

Vaatetusalan koulutusohjelma

Opinnäytetyö

3. syyskuuta 2014

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Milla Vilska Herrainpukimon pukukankaat ja asusteet 48 sivua + 1 liite 3. syyskuuta 2014
Tutkinto	Vestonomi
Koulutusohjelma	Vaatetusalan koulutusohjelma
Ohjaajat	TaM Sylvia Kuutama Pääsuunnittelija Jussi Häkkinen, Ab Suomen Herrainpukimo Oy
<p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia, mitä sidosrakenteita kauppanimillä tunnetuissa pukukankaissa käytetään ja miten sidosrakenteet vaikuttavat pukukankaiden ominaisuuksiin. Työssä selvitettiin, mihin käyttötarkoitukseen pukukankaat soveltuvat ja minkälaisia asusteita eri pukukankaiden kanssa on mahdollista käyttää. Tutkimuksen ohessa suunniteltiin syyskuksi 2014 miesten asustekokoelma Ab Suomen Herrainpukimo Oy:lle, joka toimi tämän työn toimeksiantajana. Lisäksi työssä pyrittiin elvyttämään alan suomenkielistä sanastoa.</p> <p>Tutkimus on laadullinen ja tietolähteinä on käytetty vaatetusalaan ja erityisesti miesten pukeutumiseen keskittynyttä kirjallisuutta ja verkkojulkaisuja, kuten verkkolehtiä ja blogeja. Tutkimus tehtiin suunnittelijan näkökulmasta, mikä korostaa erityisesti käsiteltävän aiheen visuaalisia ominaisuuksia. Työssä on selvitetty kuudentoista kauppanimellä tunnetun pukukankaan sidosrakenne, ominaisuudet sekä asustaminen. Suomenkielisten käsitteiden puuttuessa käännettiin työssä englanninkielistä sanastoa suomen kielelle. Yleisesti tunnetut englanninkieliset kauppanimet säilytettiin kuitenkin otsikoissa.</p> <p>Tutkittavaa aihetta hyödynnettiin taustatietona asustekokoelmaa suunniteltaessa, joka oli työn aikaa vievin osuus. Kokoelman suunnitteluprosessin pääpiirteet on kuvattu työssä sekä kirjallisesti että visuaalisesti. Kokoelma sisältää solmioita, taskuliinoja, kaulahuiveja, yö- ja alusvaatteita. Osa yritykselle suunnitellun asustekokoelman ”Herrainpukimo by Milla Vilska” tuotteista päätyi tuotantoon asti.</p> <p>Tämä tutkimus soveltuu tietolähteeksi vaatetusalan ammattilaisille, vaatetusalaa opiskeleville sekä miesten klassisesta pukeutumisesta kiinnostuneille.</p>	
Avainsanat	pukukankaat, kankaan sidokset, miesten asusteet, kankaiden kauppanimet

Author Title Number of Pages Date	Milla Vilska Suitings and Accessories of Suomen Herrainpukimo 48 pages + 1 appendix 3 September 2014
Degree	Bachelor of Arts
Degree Programme	Degree Programme in Fashion and Clothing
Instructors	Sylvia Kuutama, MA Jussi Häkkinen, Head Designer
<p>The growth of men's fashion market has outpaced that of women's wear. The quality conscious man places increased emphasis on details of a garment such as fabric weaves, weights and qualities. From a clothing industry professional's perspective, this creates a great demand for reliable sources specializing in menswear.</p> <p>This study was commissioned by Ab Suomen Herrainpukimo Oy, a high quality menswear company that sells bespoke shirts, suits, shoes and accessories. The aim was to design a collection of accessories for the company and to research trade names in suit fabrics, also known as suitings. The Additional aim was to preserve Finnish professional vocabulary, which is corrupted by the English vocabulary. Methods used in this study were qualitative.</p> <p>This study contains detailed information about 16 suitings. It reveals suiting weave, weight and qualities hidden behind the trade name. This study also illustrates design process of men's accessories collection. The final collection is also presented in the study.</p> <p>This study contains valuable information for professionals in the clothing industry and for enthusiasts specializing in classic menswear.</p>	
Keywords	weave, suiting, fabric, suit, menswear, accessories

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Työn lähtökohdat	2
2.1	Opinnäytetyön aiheen rajausta, tavoitteet ja tutkimusmenetelmät	2
2.2	Ab Suomen Herrainpukimo Oy	3
2.3	Toimeksianto	3
3	Miesten pukukankaat	4
3.1	Miesten pukeutumisen historiaa	4
3.2	Kankaiden sidokset	7
3.3	Langan vaikutus kankaassa	7
3.4	Kuitumateriaalit miesten pukukankaissa	8
4	Miesten pukukankaiden kauppanimet	9
4.1	Business-pukeutuminen	9
4.1.1	Pinhead eli neulankärkikuosi	10
4.1.2	Tick pattern eli tikkikuosi	11
4.1.3	Nailhead eli naulankärkikuosi	12
4.1.4	Birdseye eli linnunsilmäkuosi	13
4.1.5	Hairline eli hiusraita	14
4.1.6	Pinstripe eli neularaita	15
4.1.7	Chalk stripe eli liituraita	16
4.1.8	Herringbone eli kalanruotokuosi kampavillakankaissa	17
4.2	Casual-pukeutuminen	18
4.2.1	Houndstooth eli kukonaskelkuosi	19
4.2.2	Glen Urquhart -ruutu	20
4.2.3	Prince of Wales - ruutu	21
4.2.4	Windowpane eli ikkunaruutukuosi	22
4.2.5	Tartan eli skottiruutukuosi	23
4.3	Heritage-pukeutuminen	24
4.3.1	Barleycorn eli ohranjyvä- ja ohrantähkäkuosi	25
4.3.2	Kalanruotokuosi karstavillakankaissa	26
4.4	Juhlapukeutuminen	27
4.4.1	Fil-a-Fil eli lanka langalta -kuosi	28
4.4.2	Pick and pick eli hainnahkuosi	29

5	Asustekokoelman suunnitteluprosessi	30
5.1	Kokoelman ensimmäinen versio	31
5.2	Kokoelman toinen versio	35
5.3	Kokoelman kehittyminen ohjeistusvaiheessa	38
6	Asustekokoelma	40
7	Pohdinta	44
	Lähteet	46
	Kuvalähteet	48
	Liitteet	
	Liite 1. Pukukankaat taulukko	

1 Johdanto

Pukukankaiden englanninkieliset kauppanimet vilisevät mainonnassa, pukeutumisfoorumeilla ja tyylikirjallisuudessa. Harva kuitenkaan ymmärtää, mitä kauppanimet pitävät sisällään ja mitä eivät. Miesten klassinen pukeutuminen elää lamasta huolimatta nousukautta, ja siksi vaatetusalan tarve asiantuntevalle aineistolle on suuri.

Työn tavoite on kerätä kattava kokoelma pukukankaiden kauppanimiä, selvittää niiden sidosrakenne, ominaisuudet, käyttötarkoitukset ja pohtia, minkälaisia asusteita niistä valmistettujen pukujen kanssa voi käyttää. Toimeksiantajan tavoite työlle on saada miesten asustekokoelma syksyille 2014. Tutkimus pukukankaiden kauppanimistä toimii asustekokoelman suunnittelun taustatietona. Aihetta käsitellään suunnittelijan näkökulmasta, ja siksi erityisesti kankaiden visuaalisia ominaisuuksia painotetaan.

Teoriaosuudessa, luvussa kolme, käsittelen yleisesti miesten pukeutumisen historiaa, kankaiden rakenneoppia ja pukukankaiden yleisimpiä kuitumateriaaleja. Teoriaosuiden tarkoitus on antaa vaatetusalaan perehtyneelle lukijalle syventävää tietoa miesten pukeutumisesta ja kangasrakenteista. Keskeisimmät käsitteet on avattu tekstin lomassa.

Luvussa neljä pukukankaiden kauppanimet on ryhmitelty toimeksiantajan näkökulmasta kankaan käyttötarkoituksen mukaan. Pukeutumisryhmistä kerrotaan tarkemmin lukujen alussa, jonka jälkeen esitellään pukeutumisryhmään kuuluvat pukukankaat. Kankaat on otsikoitu niiden englanninkielisillä kauppanimillä, jotka on tekstissä käännetty suomeksi. Kankaiden kuoseja ja sidosrakenteita on havainnollistettu tekstin lisäksi kuvilla.

Asustekokoelman suunnitteluprosessi, luku viisi, esittelee kronologisesti suunnittelutyön vaiheet toimeksiannon vastaanottamisesta alkaen. Suunnittelutyön lähtökohdista, trendeistä ja inspiraatiosta on kirjoitettu aluksi lyhyesti, minkä jälkeen esitellään kokoelman eri versiot. Kuvakoosteina esitettyjen kokoelmaversioiden mahdollisia ongelmia pohditaan ja kerrotaan tehdyistä ratkaisuksista. Lisäksi joitakin osaprosesseja on esitelty kuvallisesti tarkemmin. Suunnitteluprosessissa luotu lopullinen asustekokoelma esitellään työn lopuksi luvussa kuusi.

2 Työn lähtökohdat

Valitsin aiheeksi miesten pukukankaat tavattuani toimeksiantajan. Keskusteltuani pääsuunnittelija Jussi Häkkisen kanssa yleisesti miesten pukeutumisesta ymmärsin tietäväni melko vähän aiheesta, ja etenkin käsitteiden määrä sai pääni pyörälle. Miesten vaatetus ja klassinen tyyli ovat intohimoni, joten halusin perehtyä opinnäytetyössäni aiheeseen syvemmin.

Materiaalien kaupanimiä käytetään paljon miesten klassiseen tyyliin keskittyneissä blogeissa ja kirjallisuudessa. Niitä on kuitenkin harvoin koottu laajaksi pelkkiä kankaita käsitteleväksi kokonaisuudeksi, ja usein tiedonjyvät esitetään tuotekuvauksen yhteydessä tai suppeampana liitteenä tekstin lomassa. Toisaalta aiheesta kirjoittavilta puuttuu usein alan koulutus ja rakenneopillinen ymmärrys, jolloin materiaalien analysoinnilta puuttuu tietopohja. Blogitekstien ja nettikauppojen tuotekuvauksissa mainittujen kauppanimien sisältöjen ymmärtäminen jääkin usein lukijan omien tietojen varaan.

Miesten klassinen tyyli elää parhaillaan nousukautta Suomessa (Sievinen 2013). Asiakkaat ovat usein keskimääräistä kuluttajaa valistuneempia ja vaativat enemmän tietoa vaatteista ja materiaaleista. Asiantuntevalle tekstille on siis kysyntää niin kuluttajien, kuluttajia palvelevien toimijoiden kuin alaa opiskelevien ammattilaisten näkökulmasta.

2.1 Opinnäytetyön aiheen rajaus, tavoitteet ja tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyö käsittelee kauppanimillä tunnettuja miesten pukukankaita, joiden kuosi on luotu erivärisiä lankoja käyttämällä. Työni ulkopuolelle on rajattu muut miesten pukeutumiseen käytettävät kankaat sekä kankaat, joiden kauppanimet eivät määritä kankaan sidosrakennetta tai joiden sidosrakenteissa ei käytetä erivärisiä lankoja. Käsittelem aiheetta suunnittelijan näkökulmasta, minkä johdosta olen ryhmitellyt kankaat rakenneopillisten ominaisuuksien sijaan niiden käyttötarkoitusten mukaan.

Työn tavoite on kerätä kattava ja uskottava tietopaketti miesten pukukankaista, niiden rakenteista, käyttötarkoituksista ja niiden asustamisesta. Tavoitteena on havainnollistaa rakenteet tarkkojen sidoskuvien ja skannattujen kangasnäytteiden avulla sekä esitellä kankaiden ominaisuudet helposti vertailtavassa muodossa. Miesten pukeutumisesta ja myös pukukankaista käytettävä termistö on usein englanninkielistä. Opinnäytetyön lisätavoitteena on elvyttää suomenkielistä ammattisanastoa ja tarvittaessa käänntää sanastoa suomenkielelle. Työn toiminnallisena tavoitteena on suunnitella toimek-

siannon mukainen asustekokoelma yritykselle. Oma tavoitteeni on oppia lisää miesten klassisesta pukeutumisesta ja pukukankaista sekä löytää luotettavia lähteitä myös tulevaisuuden sartoriaaliseen tiedonnälkään.

Tutkimus on laadullinen ja lähteinä käytän verkkojulkaisuja, kirjallisuutta sekä yrityksen kanssa käytyjä keskusteluja. Miesten klassinen pukeutuminen on ollut vuosia kiinnostukseni kohde eli omaa hiljaista tietoa on kertynyt myös paljon.

2.2 Ab Suomen Herrainpukimo Oy

Vuonna 2011 perustettu Ab Suomen Herrainpukimo Oy on miesten klassiseen pukeutumiseen erikoistunut liike, jonka tyylilinjan ytimenä on ikuisuus (Häkkinen 2013). Yrityksen kohderyhmä on materiaaleja, istuvuutta ja tyyliä arvostavat miehet, jotka haluavat pukeutua klassisesti laadukkaisiin ajattomiin vaatteisiin. Tyypillinen asiakas on 30-vuotias korkeasti koulutettu ja hyvin ansaitseva mies (Simonen 2014). Turussa sijaitsevan yrityksen henkilöstöön kuuluvat toimitusjohtaja Tuukka Simonen, pääsuunnittelija Jussi Häkkinen sekä mittavastaava Tuomas Uotila. Yrityksen valikoimaan kuuluvat mittatilauspaidat, asusteet, jalkineet sekä parranajotuotteet. Uusin lisäys valikoimaan saatiin keväällä 2014, kun Herrainpukimo lanseerasi mittatilauspukupalvelun. (Ab Suomen Herrainpukimo Oy 2014.)

Yritys suunnittelee uusien liikkeiden avaamista ja verkkokaupan uudistamista lähitulevaisuudessa. Herrainpukimon tavoitteena on kilpailla kansainvälisten miesten pukeutumisen tavaratalojen ja verkkokauppojen kanssa. Herrainpukimolla vallitsevat terve yrittämisen henki sekä poikkeuksellisen positiivinen asenne suomalaista vaatetusalaa kohtaan. (Häkkinen 2014.)

2.3 Toimeksianto

Toimeksianto on suunnitella miesten asustekokoelma syksy 2014 sesonkiin. Asustekokoelma sisältäisi yö- ja alusvaatteita, solmioita, taskuliinoja ja huiveja. Kokoelman tuotteet sopisivat neljään eri pukeutumisen kategoriaan, joita ovat: business-, heritage-, casual- ja juhlapukeutuminen (Häkkinen 2014).

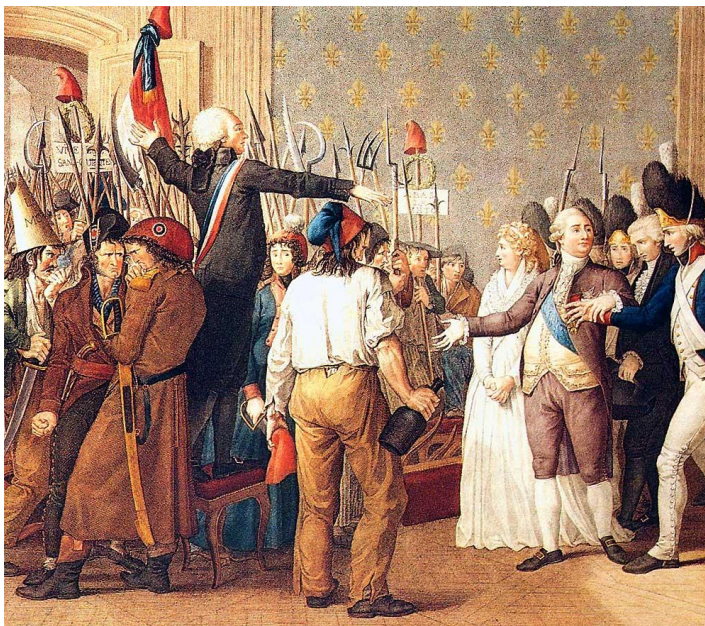

3 Miesten pukukankaat

Ymmärtääkseen pukukankaiden ominaisuuksia ja rakenteita täytyy tuntea miesten pukeutumisen ja puvun historiaa. Kerron lyhyesti miesten pukeutumisen historiasta keskittyen erityisesti miehen puvun kehitykseen 1600-luvun lopulta 1900-luvun alkuun. Käyn läpi kuitumateriaalien, lankojen ja kankaan sidoksien vaikutuksen kankaan ominaisuuksiin.

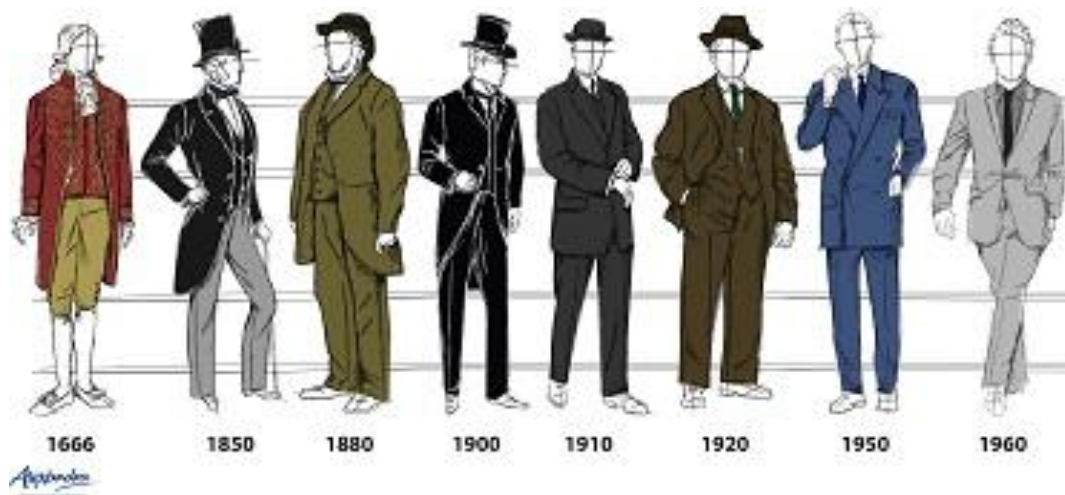
3.1 Miesten pukeutumisen historiaa

Ennen Ranskan ensimmäistä vallankumousta (1789–1799) aatelismiesten pukeutumistyylillä oli näyttävä ja koreileva. Materiaaleina käytettiin ylellistä silkkiä, samettia, brokadia ja pitsejä. Vaatteet olivat hyvin epäkäytännöllisiä, mikä ei tosin haitannut joutilasta aatelistoa. Ludvig XVI:n hallitsijakauden lopulla pukukoodiin kuuluivat tiukasti käsivarsilta ja hartioilta istuva silkkinen lievetakki, koristeellinen lantiolle ulottuva liivi sekä silkkiset polvihousut (Kuvio 1 oikealla). Ranskan ensimmäisen vallankumouksen myötä tästä asukokonaisuudesta tuli Ancien Régimen eli vanhan vallan symboli. Työväenluokan vallankumoukselliset saivat Ranskan aatellisilta nimityksen sanskulotit (ransk. *sans culottes* = polvihousuttomat), sillä he eivät käyttäneet aateliston suosimia polvihousuja vaan pitkiä housuja niiden huokeamman hinnan ja käytännöllisyyden takia (Kuvio 1 keskellä). (Nyström 2011.)

Kuvio 1. Sanskulotit ja Ludvig XVI 20. kesäkuuta 1792 Tuileries'n palatsissa. (Pierre Bouillon & Jean-Baptiste Vêrité 1794.)

Englannissa yli sata vuotta aiemmin valtaan palannut Kaarle II oli kyllästynyt kopioimaan ranskalaisten ailahtelevia pukeutumisen päähänpistoja ja halusi luoda tyylin, joka olisi muodissa ikuisesti ja joka olisi ennen kaikkea englantilainen. Kolmiosaisen puvun käsite syntyi. Tuolloin siihen kuuluivat pitkä takki, liivi ja kapeat polvihousut (Kuvio 2 vasemmalla), jotka korvasivat valtavat pussihousut. Sadan vuoden aikana kolmiosainen puku kehittyi englantilaisen aateliston suosiman ”maalaiselämän” tarpeisiin sopivaksi. Pitkästä takista jäi jäljelle vain hännys, mikä helpotti satulaan kapuamista. Silkin korvasi koleaan ilmastoon paremmin sopiva villa, jonka kutomisella oli Britteinsaarilla vuosisatojen perinteet. (Lenius 1998, 3-4.)

Kuvio 2. Miesten puvun evoluutio 1666–1960 (Smith 2013).

Noin vuoden 1795 tienoilla, kaksi vuotta Ludvig XVI:n ja Marie Antoinetten teloituksen jälkeen, muuan keikari George Bryan ”Beau” Brummel (Kuvio 3) tutustui Englannin kruununprinssiin. Brummelin ajatus täydellisestä herrasmiehestä erosi ajan normista, jossa korostuivat ylelliset materiaalit, puuteri ja peruukit. Materiaalien sijaan Brummel korosti vaatteiden täydellistä leikkausta ja istuvuutta, minkä ansiosta räätälin ammatti kehittyi ja ammatin arvostus kasvoi. Brummelin ajan herrasmiehen asukokonaisuuteen kuuluivat hännystakki, liivi ja housut (kuvio 3). Kokonaisuuden kruunasivat monimutkaisesti kiedottu pellavakravatti ja saappaat. Brummelin ansioksi voidaan lukea pitkien housujen vakiinnuttaminen puvun osaksi, mutta muuten hänen henkilökohtaista vaikutustaan miesten puvun luojaan liioitellaan usein varsinkin englantilaisissa lähteissä, sillä kolmiosainen puku oli kehittynyt jo vähintään Kaarle II:n ajasta lähtien. Kruununprinssin tuoma näkyvyys ja vallankumouksellinen ilmapiiri, joka vallitsi niin teollisuus-

dessa kuin politiikassakin mahdollistivat Brummelin suosiman uuden tyylin ja pukeutumisnormin yleistymisen. (Lenius 1999, 5; Nyström 2011.)

Kuvio 3. Beau Brummell - karikatyyri. (Robert Dighton 1805.)

1800-luvun ajan puku yksinkertaistui. Hännystakki jäi juhlapuvun asemaan ja sen tilalle tuli pitkähelmainen villasta valmistettu lievetakki. Vuosisadan lopulla puvun takki lyheni lähes nykyisiin mittoihin ja puvun kaikki osat takki, housut ja liivi valmistettiin samasta villakankaasta. Ensimmäinen maailmansota ja sen jälkeinen iloinen 1920-luku vakiinnuttivat puvun ja sen asusteet nykymuotoonsa (Kuvio 2 kolmas oikealta). 1920-luvulta eteenpäin kauluskäänteen leveys, housujen leveys ja vyötärönkorkeus ovat vaihdelleet muodin mukaan, mutta pysyviä muutoksia pukukokonaisuudessa ei ole sen jälkeen nähty. Kolmiosaisesta puvusta toisen maailmansodan jälkeen unholaan jäänyt liivikin vaikuttaa tekevän paluuta miesten pukukokonaisuuteen. (Lenius 1998, 6; Nyström 2011.)

3.2 Kankaiden sidokset

Kankaan sidos vaikuttaa merkittävästi puvun ulkonäköön ja pukukankaan ominaisuuksiin, kuten laskeutuvuuteen, joustavuuteen, rypistyvyyteen ja kestävyys. Palttina, toimikas ja satiini ovat kankaiden perussidoksia, joista muut sidokset on johdettu. Näistä pukukankaissa yleisesti käytetään toimikas- ja palttinasidoksia sekä näistä johdettuja sidoksia, sillä satiinin pitkät lankajuoksut eivät kestäisi puvun kovaa kulutusta. (Koskinen & Sillanpää-Suominen 1979, 18, 22, 27.)

Sidoksia johtamalla, yhdistelemällä sekä käyttämällä erivärisiä kuteita ja loimia saadaan aikaiseksi ääretön määrä erilaisia kankaita, joiden ominaisuudet ja ulkonäkö poikkeavat toisistaan. Pukukankaiksi asemansa on vakiinnuttanut suuri joukko erilaisia kankaita, joille vakiintuneet nimet helpottavat kommunikointia esimerkiksi markkinoinnissa. (Koskinen & Sillanpää-Suominen 1979, 34.) Sidosten lisäksi pukukankaiden ulkonäköön vaikuttavat myös väri, kuitumateriaali ja langan ominaisuudet.

3.3 Langan vaikutus kankaassa

Kutomalla kangas eri langoista, voidaan sidos saada näyttämään hyvin erilaiselta. Lankojen ominaisuudet, kuten paksuus, kierteen määrä ja suunta, kertaus ja mahdolliset efektit vaikuttavat kankaan ulkonäköön.

Pelkästään käyttämällä eri suuntiin kierteisiä lankoja voidaan korostaa tai häivyttää sidosta. Käyttämällä loimessa ja kuteessa päinvastaisiin suuntiin kiertyviä lankoja saadaan sileämpi ja kiiltävämpi pinta kuin käyttämällä samaan suuntaan kiertyviä lankoja, jotka korostavat kankaan sidospisteitä. Villaisissa pukukankaissa olisi huomioitava, että samaan suuntaan kiertyvistä loimesta ja kuteesta kudotulla kankaalla on suurempi taipumus vanua. Kiertosuuntia voidaan myös vuorotella loimessa ja kuteessa, jolloin saadaan eri tavoin valoa heijastava kangas. (Koskinen & Sillanpää-Suominen 1979, 32.)

Kerrattujen lankojen käyttäminen kankaassa lisää kankaan kiiltoa, lujuutta ja tasaisuutta. Kerrattu lanka saadaan kiertämällä kaksi tai useampi yksinkertainen lanka yhdeksi langaksi. Kerratuista langoista tehty kangas on vähemmän altis rypistymiselle, mutta liestyy yksinkertaisista langoista tehtyjä kankaita helpommin. Langat voidaan joko kehertää ja kerrata vastakkaisiin suuntiin, jolloin langansäikeet eivät erotu valmiissa kankaassa, tai ne voidaan kerrata kehuukierteen suuntaisesti, jolloin säikeet erottuvat ja

lankaa voidaan käyttää tehostelangan tavoin. Tehostelangoilla yksinkertaisestakin sidoksesta voi saada näyttävän ja mielenkiintoisen näköisen. Tehostelangoissa voi olla esimerkiksi silmuja tai vaihtelevia paksuuksia, kuten buklee- ja shantung-langoissa. (Koskinen & Sillanpää-Suominen 1979, 33.)

3.4 Kuitumateriaalit miesten pukukankaissa

Yleisin käytetty kuitumateriaali miesten puvuissa on lampaanvilla. Pukukankaissa käytetään myös muita villakuituja, kuten kashmir villaa, mohair villaa ja alpakan, guanakon ja vikunjan villaa sekä angorakaniinin karvaa. Edellä mainittuja yleisempiä villakuituja käytetään usein sekoitteina villan ja muiden kuitujen kanssa. Puuvillaa, pellavaa ja silkkiä käytetään myös yleisesti pukukankaiden sekoitteissa. (Lenius 1999, 18–23.)

Edullisemmän hintaluokan pukujen villasekoitteissa käytetään usein polyesteria, viskoosia ja elastaania. Sekoitekankaiden villa voi olla laadultaan lyhytkuituista, jolloin siitä ei sellaisenaan saa sileää, hienoa pukukangasta. Lyhytkuituiseen villaan sekoitetaan polyesteriä tai viskoosia, joka tuo lankaan pitkän kuidun kestävyuden, ja näin saadaan aikaan sileä kampavillakangasta muistuttava kangas, joka tosin nyppyyntyy ja venyy muodottomaksi käytössä. Ratkaisuna viimeiseksi mainittuun ongelmaan sekoitetaan kuitujen kanssa elastaania. Kangas joustaa paremmin, mikä takaa myös paremman istuvuuden suuremmalle joukolle asiakkaita. (Boncamper 2004, 16-19.)

Pukukankaista käytetään usein nimityksiä kampavilla (engl. *worsted/combed*) ja karstavilla (engl. *woollen/carded*). Kampavillan valmistusprosessissa kuidut kammataan kampauskoneella, joka poistaa lyhyet kuidut ja kampa jäljelle jääneet pitkät kuidut samansuuntaisiksi. Näin saadaan aikaan ohut sileäpintainen lanka. Karstavillan valmistuksessa kehrättävän villan joukossa on sekä lyhyitä että pitkiä kuituja. Lyhyiden kuitujen esiin pistävien kuidunpäiden takia lanka on karheampi ja pörröisempi ja paksumpi kuin kampavilla. (Markula 1999, 17, 74; Virta, Holmberg, Jalava, Rinne & Utrio 1948, 120.)

4 Miesten pukukankaiden kaupanimet

Kaupanimet ovat kankaiden yleisesti tunnettuja nimityksiä, joiden lähtökohdat voivat olla kuitumateriaali, käyttötarkoitus, paikannimi, viimeistys tai kankaan pintakuvio. Tässä kappaleessa käsitellään kaupunimiä, jotka kuvaavat värilangoilla tehtyjä sidoskuvioita. Kankaat on jaettu neljään eri pukeutumisen kategoriaan: business-, casual-, heritage- ja juhlapukeutumiseen. Kankaiden painoista käytetään kappaleissa tasoja kevyt, keskiraskas ja raskas. Kevyt painaa n. 200-260 g/m², keskiraskas 260-300 g/m² ja raskas yli 300 g/m². Kankaiden fyysisen painon lisäksi on hyvä myös huomioida kankaan visuaalinen paino, johon vaikuttavat kankaan väri, kiilto ja tekstuuri. (Häkkinen 2014.) Pukukankaissa yleisesti käytetyt värit, kuosit ja kuitumateriaalit on käyty läpi pukukohdaisesti liitteen 1 taulukossa.

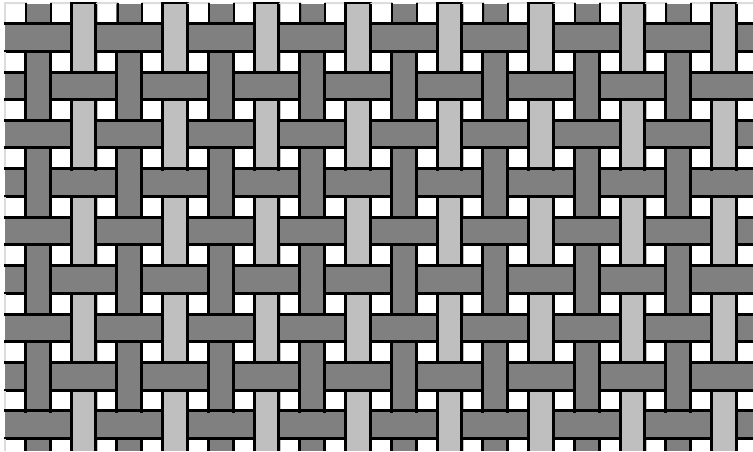
4.1 Business-pukeutuminen

Business-pukeutuminen on perinteisestä italialaisesta ja englantilaisesta pukuperinteestä inspiraationsa ammentava pukeutumisen linja. Business-puvut ovat väriltään tummanharmaita tai tummansinisiä. Pukukankaiden kuosit ovat hillittyjä kuten liitu- ja neularaidallisia tai kalanruotokuosisia. Kankaat ovat toimistotyöhön soveltuvia korkealuokkaisia kampavillakankaita, joiden painot vaihtelevat kevyestä keskiraskaaseen. Klassisten kevyiden puuvillakankaisten pukupaitojen värit vaihtelevat valkoisesta vaaleansiniseen ja -punaiseen. Paidoissa jatkuu pukukankaiden hillittyjen kuosien linja. Siniset pankkiiripaidat, joiden kaulukset ja rannekkeet ovat valkoiset, kuuluvat myös oleellisena osana business-pukeutumiseen. (Häkkinen 2014.)

Solmiot ovat tyyliltään klassisia ja kuvioiltaan hillittyjä kuten sidoskuosisia, raidallisia tai pilkkukuviollisia. Materiaaliltaan ne ovat pääasiassa silkkiä. Taskuliinat ovat hillityn värisiä ja kuosit solmioihin sopivia. Materiaalina taskuliinoissa käytetään silkkiä, pellavaa, kashmiria ja villaa. Kokonaisuuden kruunaa klassiset herrainhuivit ja kashmirkaulahuivit klassisissa väreissä. (Häkkinen 2014.)

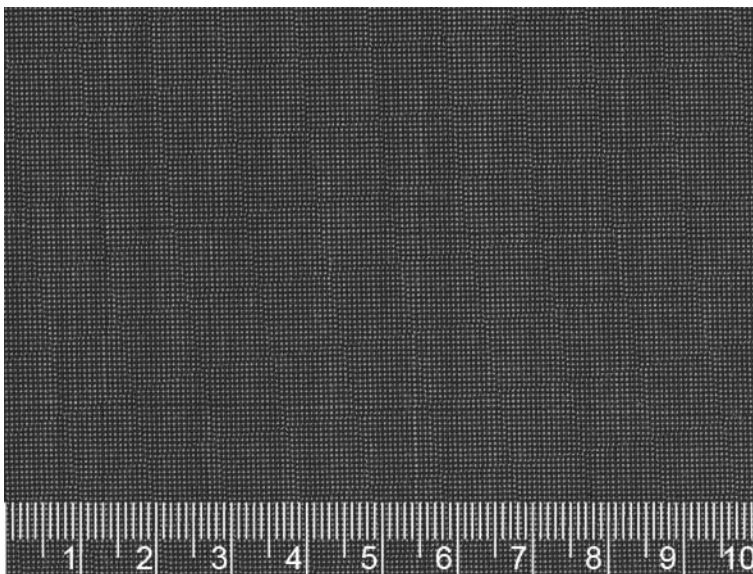

4.1.1 Pinhead eli neulankärkikuosi

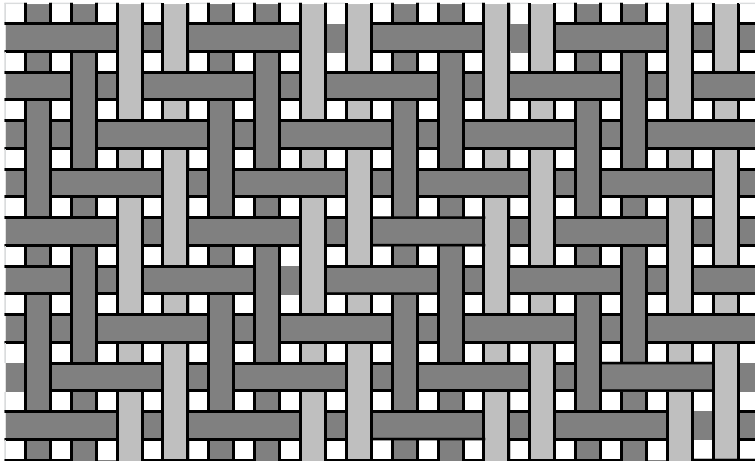
Kuvio 4. Neulankärkikuosin sidosrakenne

Pinhead eli neulankärkikuosi on saanut nimensä neulan jälkeä muistuttavasta pienestä pistekuviosta. Palttinasidoksisen kankaan värijärjestys loimessa on 1+1, eli sama väri toistuu joka toisessa loimessa. Kude on yksivärinen (Kuvio 4). Kankaan paino vaihtelee kevyestä keskiraskaaseen ja se valmistetaan usein kampavillalangoista. Kangas on usein väritään konservatiivisen tummansininen tai harmaa, jonka vaaleat sävyt ovat myös yleisiä. Kangas on ulkonäöltään elävän yksivärinen (Kuvio 5). Kankaassa käytettyjen lankojen värisävyt ja sävyerot vaikuttavat kankaan ulkonäköön jonkin verran. (Virta ym. 1948, 118.)

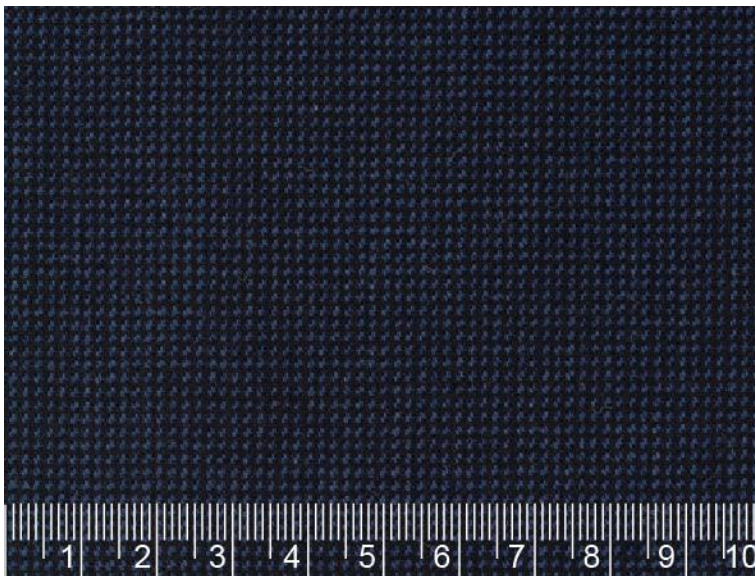
Kuvio 5. Neulankärkikuosinen kangas

4.1.2 Tick pattern eli tikkikuosi

Kuvio 6. Tikkikuosin sidosrakenne

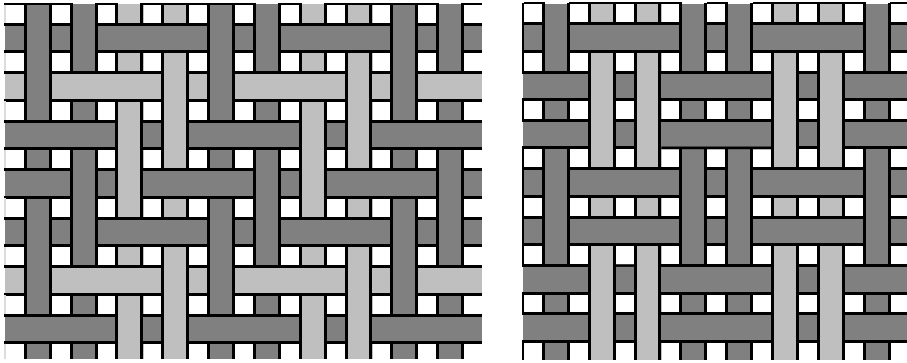
Tick patternin eli tikkikuosin pisteet muistuttavat englantilaista oikeinmerkkiä. Kangas on sidokseltaan nelivartinen batavia-toimikas, eli loimilangat ovat sitoutuneet neljällä eri tavalla, ja sen kaikki lankajuoksut ovat yhtä pitkiä (Koskinen & Sillanpää-Suominen 1979, 20, 24). Kankaan loimen värijärjestys on 2+2 ja kude on yksivärinen (Kuvio 6). Kankaan paino vaihtelee kevyestä keskiraskaaseen ja se kudotaan usein villaisista kampalangoista. Lankojen värisävyt vaihtelevat vaalean harmaasta mustaan. Kangas (Kuvio 7) näyttää lähes yksiväriseltä, mutta lankojen sävyerojen voimakkuus vaikuttaa kuosin näkyvyyteen. (Spaiser 2011b.)

Kuvio 7. Tikkikuosinen kangas

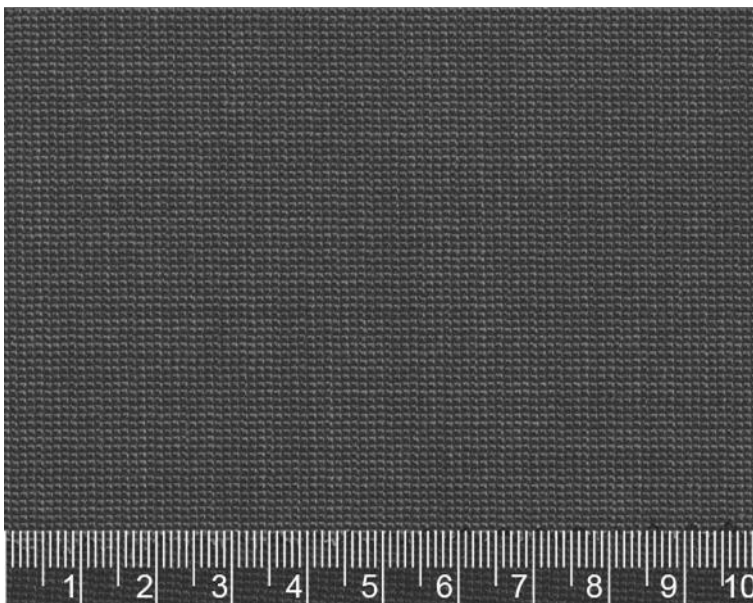

4.1.3 Nailhead eli naulankärkikuosi

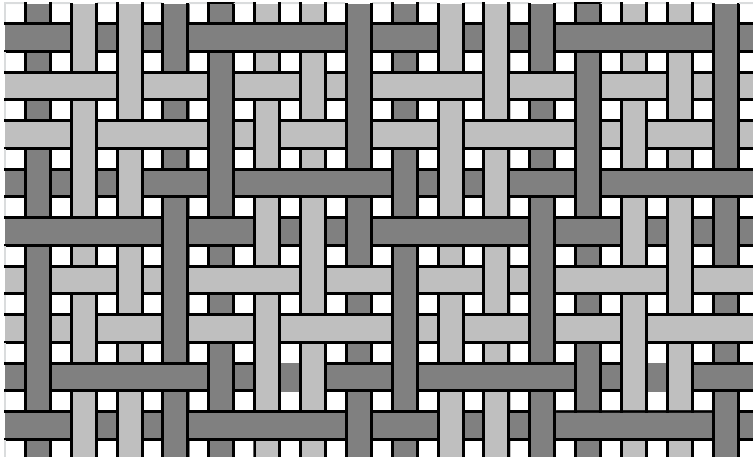
Kuvio 8. Toimikassidoksinen (vas.) ja palttinasideksinen (oik.) naulankärkikuosi

Nailhead eli naulankärkikuosi on saanut nimensä kankaan naulankärjen näköisistä pienistä jäljistä. Naulankärkikuosia kudotaan sekä toimikkaana että palttinana (Spaiser 2011b). Toimikassidoksinen naulankärkikuosi (Kuvio 8) on nelivartinen batavia-toimikas, jonka värijärjestys kuteessa on 1+3 ja loimessa on 2+2. Palttinasideksisessä naulankärkikuosissa (Kuvio 8) värijärjestys on loimessa 2+2 ja kude on yksivärinen. Kangas on kudottu kampavillalangoista ja sen paino vaihtelee kevyestä keskiraskaaseen. Yleisimmät värit ovat tummansininen ja harmaan eri sävyt. Naulankärkikuosinen kangas (Kuvio 9) on hillitympi kuin linnunsilmäkuosinen, mutta neulankärkikuosia suuremmat pisteet erottuvat kankaan pinnasta selkeämmin. (Roetzel 2009, 97.)

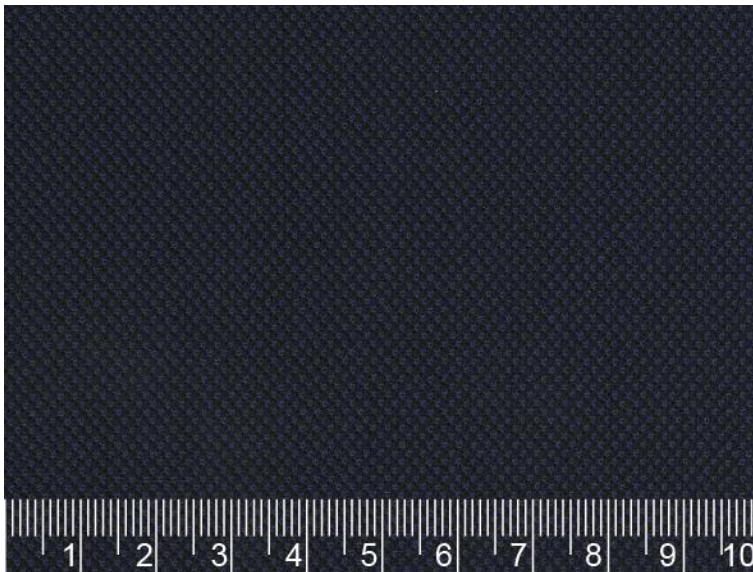
Kuvio 9. Toimikassidoksinen naulankärkikuosikangas

4.1.4 Birdseye eli linnunsilmäkuosi

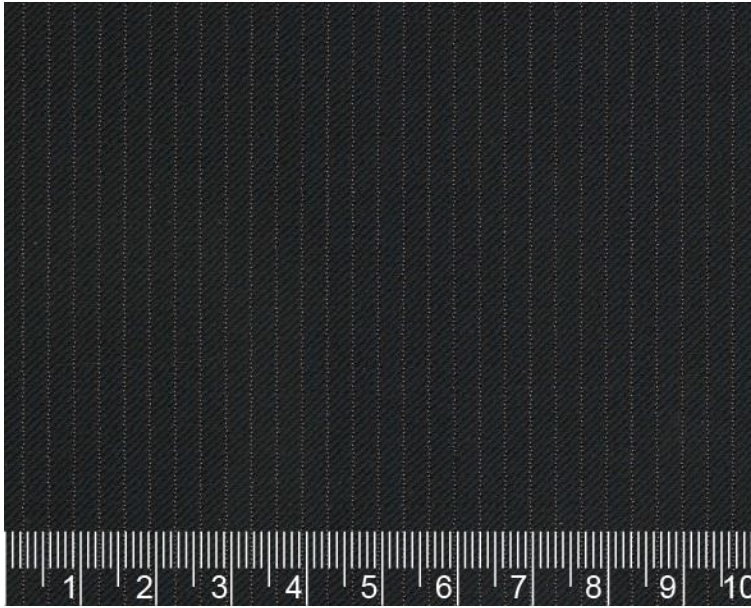
Kuvio 10. Linnunsilmäkuosin sidosrakenne

Birdseye eli linnunsilmäkuosi on saanut nimensä kuosin pienistä pyöreähköistä pilkuisista. Kangas on sidokseltaan kahdeksanvartinen ristitoimikas (Kuvio 10), jonka värijärjestys loimessa ja kuteessa on 2+2 (Spaiser 2011a). Kankaan paino vaihtelee kevyestä keskiraskaaseen ja se valmistetaan usein kampavillalangoista. Kangas on usein väritään konservatiivisen tummansininen tai harmaa ja ulkonäöltään yksivärinen (Kuvio 11). Kankaan lankojen sävyerot ovat usein melko voimakkaita, millä korostetaan kankaan sidosrakennetta. Kangas laskeutuu hyvin ja eikä rypisty helposti sidosten hajanaisuuden takia. (Leviner Wood 2013.)

Kuvio 11. Linnunsilmäkuosinen kangas

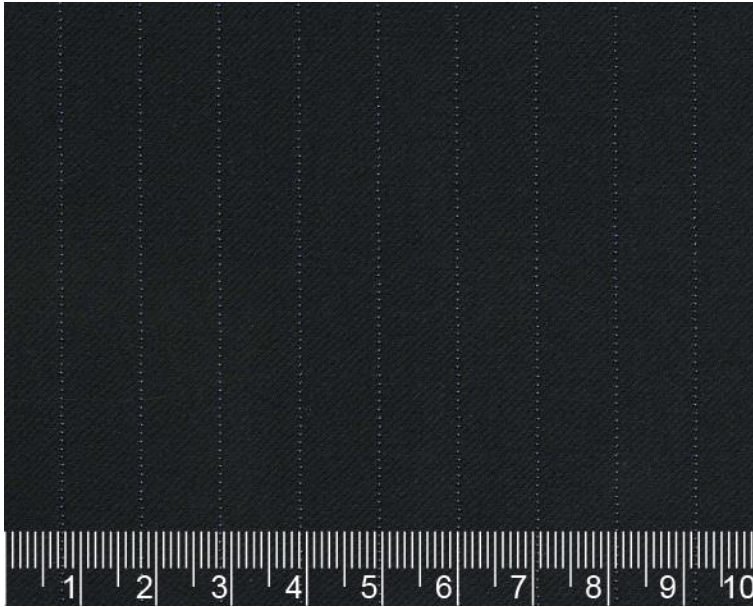
4.1.5 Hairline eli hiusraita

Kuvio 12. Hiusraitakangas

Hairline eli hiusraita on saanut nimensä hiuksenhienosta raidoituksesta. Hiusraita on yhden tai kahden loimilangan muodostama toistuva raidoitus (kuvio 12). Sidokseltaan kangas on usein batavia-toimikas. Raidat toistuvat neularaitaa tiheämmin noin 3-7 millimetrin välein. Kankaan paino vaihtelee kevyestä keskiraskaaseen ja se kudotaan kampavillalangoista. Hiusraitaa kudotaan harmaansävyissä ja tummansinisenä, joissa raita on aina vaalea. Hiusraidan, neularaidan ja liituraidan samankaltaisuus aiheuttaa usein sekaannusta ja useissa lähteissä tyydytään kutsumaan kaikkia vaalearaitaisia kankaita liituraitaisiksi. Näiden lisäksi tunnetaan vielä ainakin helmiraita, kynäraita ja köysiraita. (Drudi 2008, 155.)

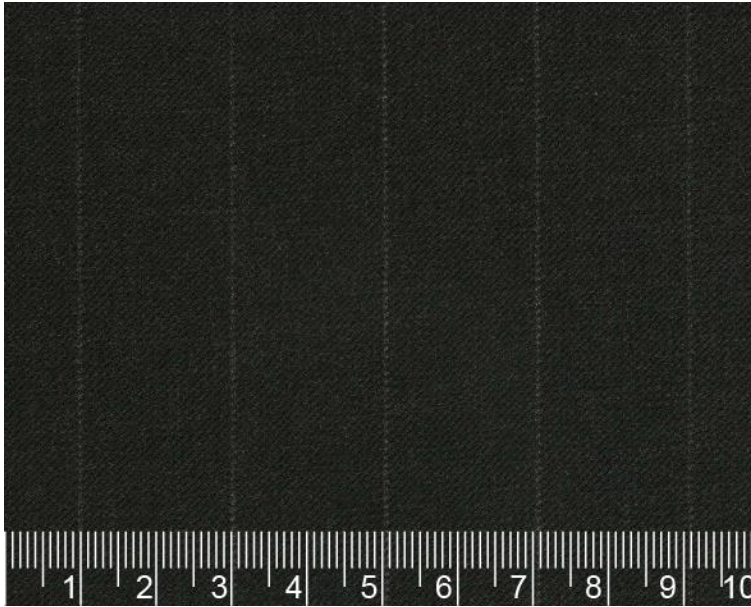
4.1.6 Pinstripe eli neularaita

Kuvio 13. Neularaitakangas

Pinstripe eli neularaita on saanut nimensä neulanpistoja muistuttavasta ohuesta raidoituksesta. Neularaita on yhden loimilangan muodostama toistuva raidoitus (Kuvio 13). Pohjana toimii usein nelivartinen batavia-toimikas. Raidat toistuvat tasaisin välein, joka voi vaihdella noin 7 millimetristä 15 millimetriin. Kankaan paino vaihtelee kevyestä keskiraskaaseen. Neularaita kankaat kudotaan kampalangoista. Yleisimmät väritykset ovat tummanharmaa ja tummansininen vaalealla raidoituksella. (Lenius 1998, 11; Roetzel 2009, 97.)

4.1.7 Chalk stripe eli liiturationa

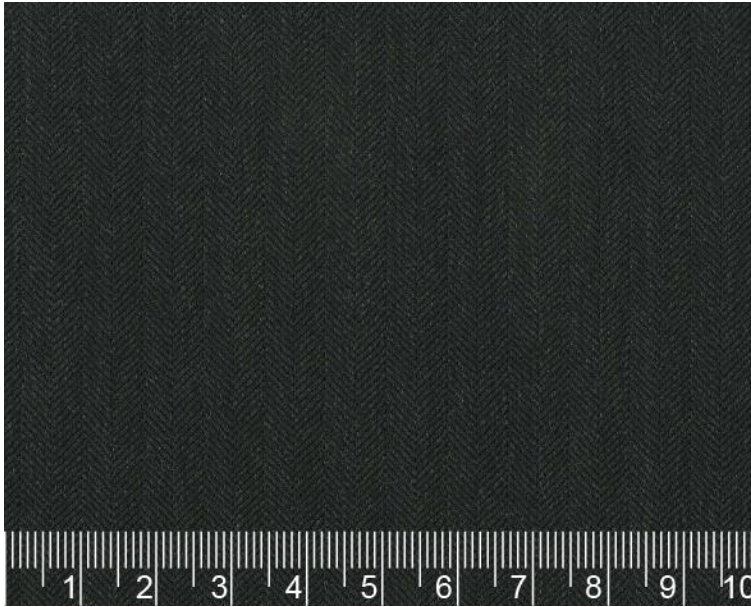

Kuvio 14. Liiturationa

Chalk stripe eli liiturationa on saanut nimensä räätälin liidunjälkeä muistuttavasta raidasta. Liiturationa on neularaitaa leveämpi (kuvio 14), useamman kuin yhden loimilangan muodostama toistuva raidoitus. Pohjana toimii muiden raitakuosien tapaan usein nelivartinen batavia-toimikas. Raidat toistuvat tasaisin välein kuviossa usein harvemmin kuin neularaidassa. Kankaan paino vaihtelee kevyestä raskaaseen. Chalk stripe kankaat kudotaan kampalangoista ja harjataan flaneliksi, mikä tekee raidoituksesta liitumaisen. Väreiltään muiden raitojen tapaan harmaa tai tummansininen vaalealla raidoituksella. (Roetzel 2009, 97.)

4.1.8 Herringbone eli kalanruotokuosi kampavillakankaissa

Kuvio 15. Kalanruotokuosinen kampavillakangas

Herringbone eli kalanruotokuosi on saanut nimensä kalan selkäruotoa muistuttavasta kuvioista. Kalanruoto on murtotoimikas. Kuosia kudotaan sekä karstavillalangoista että kampavillalangoista. Tässä käsitellään kampavillalangoista kudottua kalanruotokuosia. Karstavillaista kalanruotokuosia käsitellään heritage-pukeutumisen yhteydessä (luku 4.3.2).

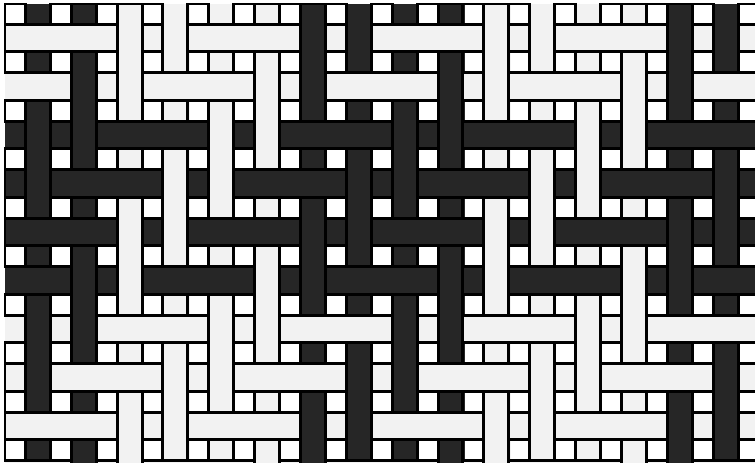
Kampavillaiset kalanruotokuosiset kankaat ovat keskiraskaita. Kuteessa ja loimessa käytetään usein samanväristä lankaa (Kuvio 15). Meleerattuja kerrattuja lankoja käytetään usein, mikä tekee kankaasta elävämmän näköisen. Samanväriset loimi ja kude korostavat kalanruotokuosin vertikaalia raidoitusta. Kalanruotokankaat ovat business-pukeutumiseen soveltuvan harmaan ja tummansinisen sävyisiä, mutta casual-pukeutumisessa kalanruotoa voidaan käyttää myös vaalean sävyisenä.

4.2 Casual-pukeutuminen

Casual eli vapaa-ajanpukeutuminen on saanut inspiraationsa yhdysvaltalaisesta Ivy League -tyylistä ja napolilaisesta pehmeästä räätälintaidosta. Puvut ovat kevytrakenteisiä ja puvun osat erikseen käytettävissä. Vapaa-ajanpukeutumisessa painottuvat irtopukineet, neuleet ja chinot eli puuvillahousut. Pukujen kankaat ovat eläväpintaisia ja business-pukeutumisen kankaita raskaampia ja laskeutuvampia. Kuitumateriaaleina käytetään korkealuokkaisia pellavan, silkin, puuvillan ja villan yhdistelmiä. Myös poimukreppit (engl. *seersucker*) ja klassiset villaflanellit ovat yleisiä. Erityisesti syksyisin ja talvisin vapaa-ajanpukeutumiseen kuuluvat lisäksi klassiset tweedpuvut, eli karstalankaisista kankaista valmistetut puvut. Paidat ovat business-pukeutumista rennompia ja värikkäämpiä. Puuvillaiset Oxford-, chambray- ja pinpoint-kuosit sekä raskaammat tvillit ovat vapaa-ajanpukeutumisen yleisimpiä paitakankaita. Talvisin voidaan lisäksi käyttää puuvillan ja villan sekoitteita. Tattersall-ruutu ja erilaiset raidat ovat yleisiä, mutta muuten kuosit ovat melko hillittyjä. Kauluksissa käytetään pehmeitä nappikauluksia ja klassisia kauluksia. (Häkkinen 2014.)

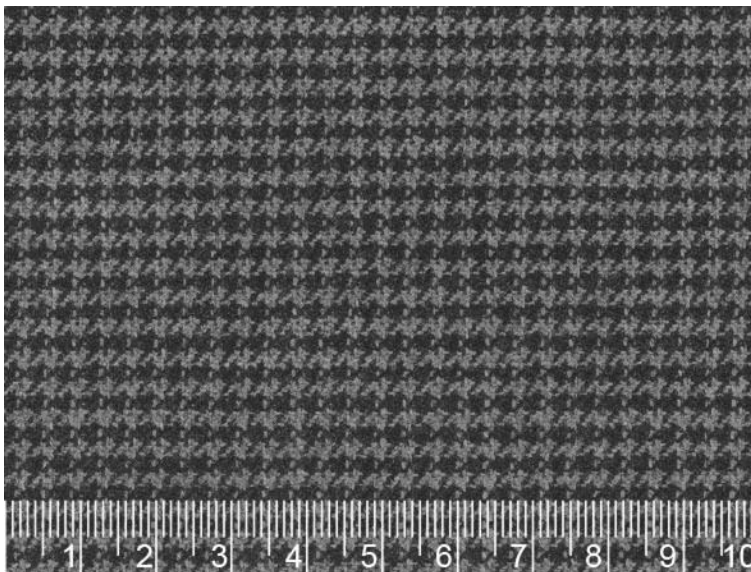
Solmiot ovat karkeakudoksista silkkiä, pellavaa tai puuvillaa. Solmioissa voidaan käyttää myös kashmirvillaa etenkin syys- ja talviaikaan. Kuoseissa esiintyvät perinteiset metsästysteemat ja ajoittain myös raidat silkkisissä solmioissa. Oleellista on, että solmioiden visuaalinen paino ja tyyli sopivat yhteen raskaampien pukukankaiden kanssa. Taskuliinujen materiaalina käytetään pellavaa, villaa ja karkeampaa silkkiä ja ne ovat kuvioinneiltaan yksivärisiä tai näyttäviä. Lisäksi asusteisiin kuuluvat säähän sopivat rennot kaulahuivit, jotka sopivat käytettäväksi sekä päälly- että irtotakkien kanssa. (Häkkinen 2014.)

4.2.1 Houndstooth eli kukonaskelkuosi

Kuvio 16. Kukonaskelkuosin sidosrakenne

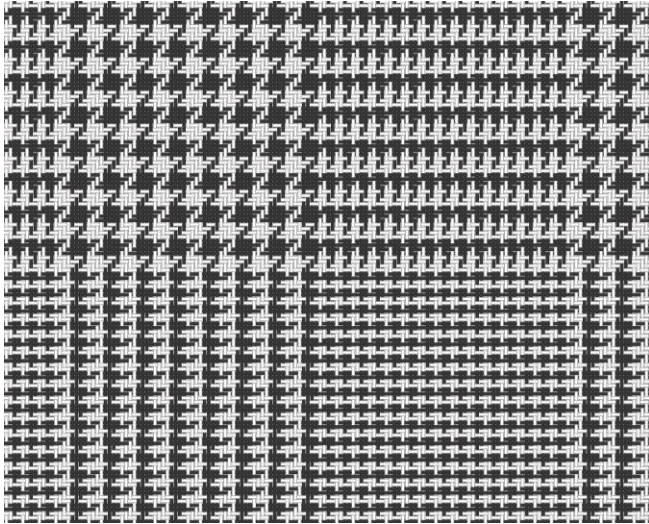
Houndstooth eli kukonaskelkuosi on nimetty sen ajokoiran hammasta tai kukonaskelta muistuttavan ruutukuvion takia. Kukonaskeleen sidos on nelivartinen batavia-toimikas (kuvio 16), jonka värijärjestys loimessa ja kuteessa on 4+4 (Koskinen & Sillanpää-Suominen 1979, 34). Kankaan paino vaihtelee keskiraskaasta raskaaseen ja se voidaan kutoa sekä kampa- että karstavillalangoista. Yleisin väritys on mustavalkoinen ja eri harmaan sävyt, mutta karstalankaisissa kankaissa murrettut sävyt ovat yleisempiä (kuvio 17). (Lenius 1998, 11; Roetzel 2009, 125.)

Kuvio 17. Kukonaskelkuosinen kangas

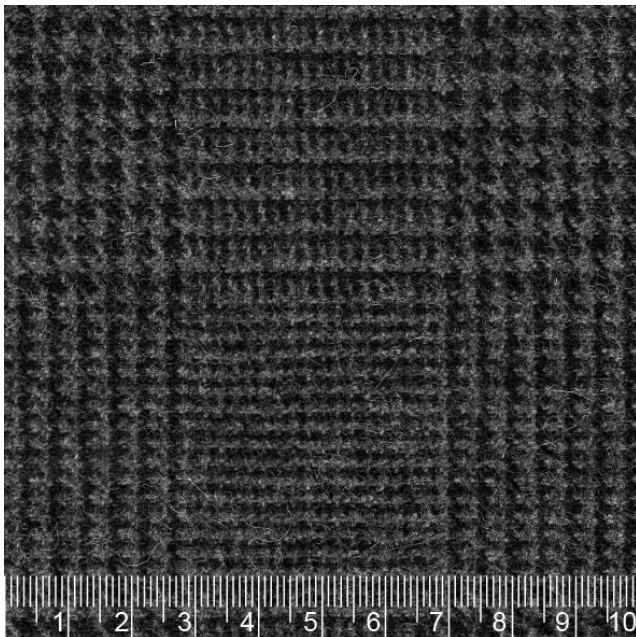

4.2.2 Glen Urquhart -ruutu

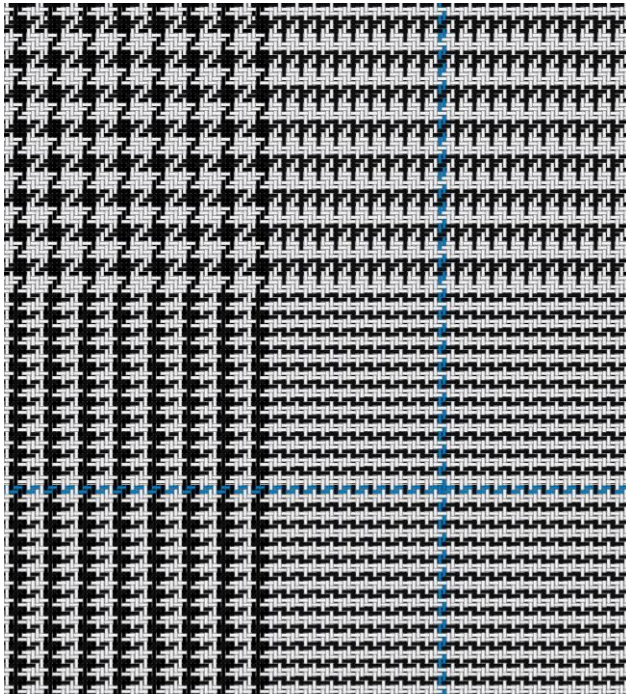
Kuvio 18. Glen Urquhart -ruutu (Spaiser 2014).

Glen Urquhart -ruutu on saanut nimensä paikannimen mukaan. Kuosia käytettiin ensimmäisen kerran alueen riistanhoitajien univormuissa 1800-luvulla. Ruutukuosi tunnetaan myös nimillä Glen check ja Glen plaid. Sidos on nelivartinen batavia-toimikas, jonka värijärjestys kuteessa ja loimessa on $(2+2)*8+(4+4)*15$ (Kuvio 18). Kankaan paino vaihtelee kevyestä raskaaseen ja kuosia kudotaan sekä karsta- että kampalangoista. Yleisin värytys on musta valkoinen tai eri harmaan sävyt (Kuvio 19). (Lenius 1998, 12.)

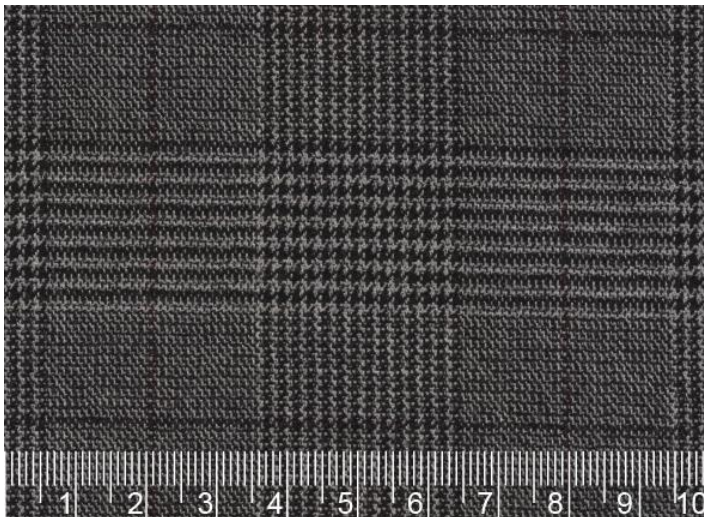
Kuvio 19. Glen Urquhart - ruutuinen kangas

4.2.3 Prince of Wales - ruutu

Kuvio 20. Prince of Wales -ruutu (Spaiser 2012c).

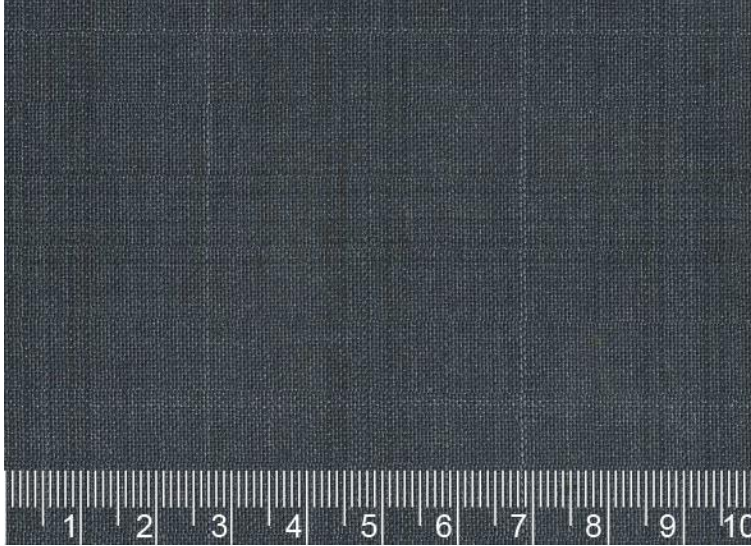
Prince of Wales, eli Walesin prinssi ruutu on saanut nimensä Edward VIII mukaan, joka aikansa tyyli-ikonina nosti kuosin suureen suosioon. Walesin prinssi ruutu on Glen Urquhart - ruutu, jonka keskiruudun halkaisee niin kutsuttu overcheck eli pääliruutu. Kankaan paino vaihtelee Glen Urquhart -ruudun tavoin keskiraskaasta raskaaseen. Kankasta kudotaan sekä kampa- että karstalangoista. Ruudusta esiintyy useita värityksiä. Punaruskeat ja taivaansiniset pääliruudut ovat yleisimmät. (Spaiser 2012c.)

Kuvio 21. Prince of Wales -ruutuinen kangas

4.2.4 Windowpane eli ikkunaruutukuosi

Kuvio 22. Ikkunaruutukuosinen kampavillakangas

Windowpane eli ikkunaruutu on saanut nimensä kankaan ikkunaruutuja muistuttavasta hillitystä ruutukuosista. Sidos on usein nelivartinen batavia-toimikas, mutta muutkin sidokset ovat mahdollisia (Kuvio 23.). Ikkunaruutukuosia tehdään sekä kampalangoista että karstalangoista (Kuvio 23). Kampalankaisissa pukukankaissa erittäin huomaamaton kuosi (kuvio 22), joka tehdään käyttäen yhtä tai kahta värilankaa loimessa ja kuteessa noin 4-7 senttimetrin välein. Klassisia värityksiä ovat harmaa hiilenharmaalla pohjalla tai vaaleansininen keskihharmaalla pohjalla. Ikkunaruutu nimitystä käytetään joissain lähteissä kuvaamaan myös muita ikkunaruutuja muistuttavia kuoseja, kuten Glen Urquhart -ruutukuosia. (Spaiser 2012b.)

Kuvio 23. Ikkunaruutukuosinen karstavillakangas. Huomaa kalanruotokuosinen pohja.

4.2.5 Tartan eli skottiruutukuosi

Kuvio 24. Skottiruutukuosinen kangas

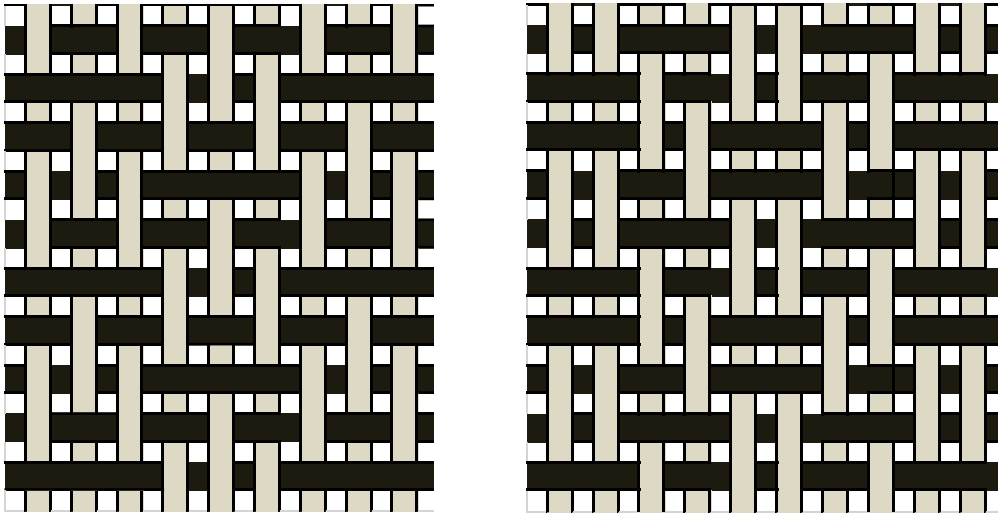
Tartanin eli skottiruutukuosin juuret ovat nimensä mukaisesti Skotlannissa. Skottiruudun sidos on usein nelivartinen batavia-toimikas. Kuteessa ja loimessa käytetään useita erivärisiä lankoja eri värijärjestyksillä, mikä antaa loputtomat mahdollisuudet eri ruutukuoseille. Perinteisesti kuteen ja loimen värijärjestykset ovat samankaltaiset, jolloin syntyy neliö ruudukko (Kuvio 24). Kuteen värijärjestyksen muokkaaminen loimea leveämmäksi, tekee ruudukosta suorakaiteen mallisen. Skottiruutuja kudotaan niin puuvilla, kampavilla kuin karstavillalangoista. Painot vaihtelevat keskiraskaasta raskaaseen. Raskaat karstalankaiset kankaat ovat yleisimpiä. Väriyksiltään skottiruudut ovat perinteisesti maanläheisiä (Kuvio 24), mutta nykyisin ruuduissa käytettyjen värien kirjo on loputon. Skottiruudut ovat perinteisesti olleet sukujen ja klaanien tunnuksia. Suku-, klaani-, ja yrityskohtaiset ruutukuosit on rekisteröity Skotlannin tartaanirekisteriin. (Drudi 2008, 235.)

4.3 Heritage-pukeutuminen

Heritage eli perinnepukeutuminen on nimestään poiketen pukeutumisen lajeista boheemein. Tyyli ammentaa inspiraationsa heritage style - ja street dandy - pukeutumiskulttuureista. Keskeinen osa perinnepukeutumista ovat irtotakit kuten tweedtakit, norfolkintakit ja farkkujen kanssa sopivat puuvillaiset takit. Myös ylös napitettavat tweedtakit sekä denimirtotakit ovat mahdollisia. Materiaaleissa käytetään arjen vaatimuksia ja huoletonta käyttöä kestäviä kankaita. Tekstuurit ovat usein voimakkaita kuten raskaissa tweedeissä, puuvillaripstopissa, denimissä ja vastaavissa kankaissa. Värimaailma on sävyltään maanläheinen. Paidoissa käytetään raskaita Oxford-kuosisia kankaita, puuvillaflanellia ja pellavaa. Patina on tärkeä osa vaatteita ja asusteita ja siksi suositaan materiaaleja, jotka elävät pesusta toiseen väriä päästäen. (Häkkinen 2014.)

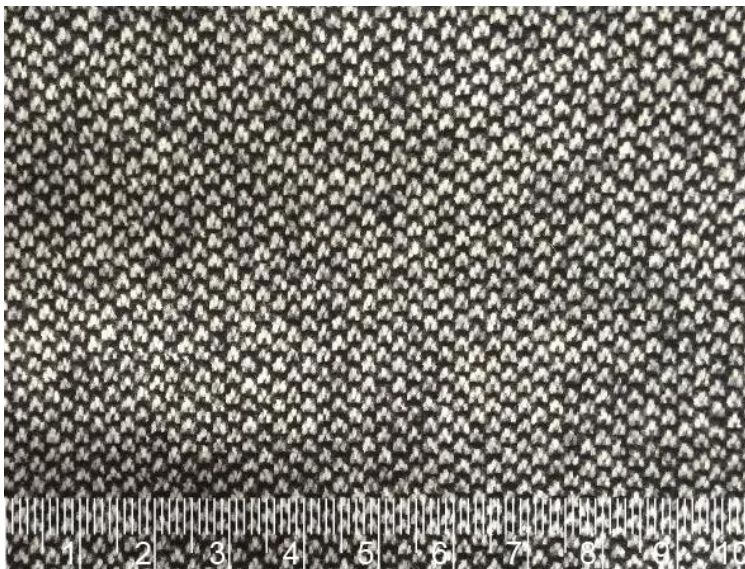
Solmioissa käytetään villaa, puuvillaa, säkkijuuttia ja löyhästi kudottua silkkiä. Asusteisiin kuuluvat myös solmukkeet, jotka valmistetaan puuvillaflanellista tai juutista. Neulesolmioissa on voimakas tekstuuri. Taskuliinojen materiaalit, solmioiden tapaan ovat pinnaltaan karkeita. Kuosit ovat voimakkaita ja taskuliinoissa voidaan käyttää myös hyvin luovia ratkaisuja kuten taskuliinan korvaaminen bandanahuvilla tai hansikkailla. Huiveissa korostuvat kotikutoisen näköiset neulehuivit sekä erilaiset rouheat pellavahuivit. Kuosit ovat näyttäviä ja kankaiden tekstuurit voimakkaita. (Häkkinen 2014.)

4.3.1 Barleycorn eli ohranjyvä- ja ohrantähkäkuosi

Kuvio 25. Ohranjyväkuosin sidosrakenne (vas.) ja ohrantähkäkuosin sidosrakenne (oik.)

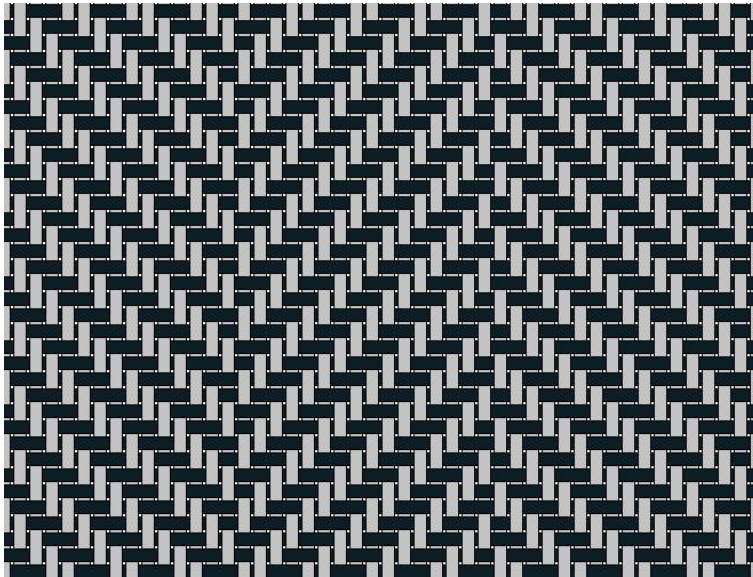
Barleycorn eli ohranjyväkuosi on nimetty sen jyvämäisen pistekuvion mukaan (kuvio 25). Toinen Barleycorn eli ohrantähkäkuosi muistuttaa ohran tähkää (kuvio 25). Molemmat kuosit ovat nelivartisia ja sidokseltaan toimikasjohdannaisia, joiden loimi ja kude ovat eriväriset. Kangas on painoltaan raskas ja se kudotaan karstalangoista. Murrettut sävyt ovat yleisimpiä kankaassa. Loimi on usein vaalean sävyinen, mikä korostaa ohranjyvä- ja ohrantähkäefektiä (kuvio 26). (Lenius 1998, 10.)

Kuvio 26. Ohranjyväkuosinen kangas

4.3.2 Kalanruotokuosi karstavillakankaissa

Kuvio 27. Kalanruotokuosin sidosrakenne (Spaiser 2012a)

Karstavillalangoilla kudottaessa kalanruotokuosissa käytetään usein eriväristä loimea ja kudetta (kuvio 27), mikä korostaa kuosin toimiviivoja. Karstavillainen kalanruotokuosinen kangas on painoltaan raskas. Kuteen ja loimen värisävyt vaihtelevat mustasta ja harmaasta, eri murrettujen sävyjen yhdistelmiin (kuvio 28). (Lenius 1998, 11; Virta ym. 1948, 118.)

Kuvio 28. Karstavillainen kalanruotokuosikangas

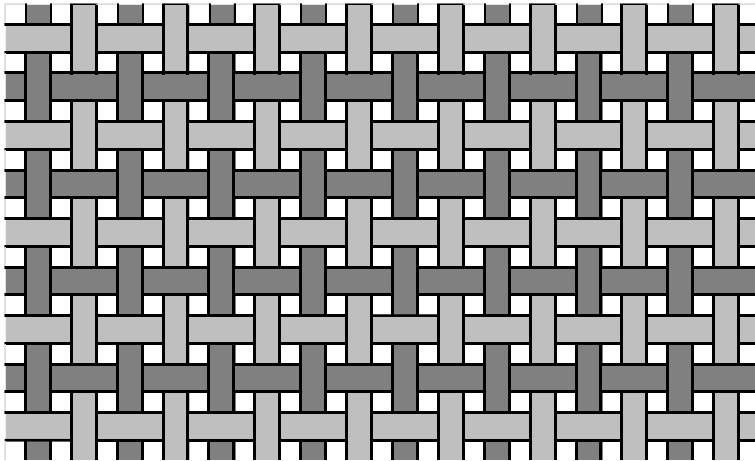
4.4 Juhlapukeutuminen

Juhlapukeutumiseen kuuluvat tumma puku, smokki, frakki ja saketti asusteineen. Materiaaleina käytetään korkealuokkaisia, kevyitä ja korkeintaan keskiraskaita villa- ja silkki-villasekoitekankaita. Väriltään puvut ovat yönsinisiä, mustia tai kermanvalkoisia. Smokissa on mahdollista käyttää myös kampavillaista black watch - skottiruutukuosista kangasta. Kankaat ovat perinteisesti yksivärisiä ja niissä käytetään hillittyjä kuoseja harkitusti. Tässä kappaleessa esitellään kaksi yksiväriseltä näyttävää hillittyä kuosia. Paidoissa käytetään valkoista puuvillapopliinia, -satiinia sekä -pikeetä ja myös business-pukeutumisen royal oxford - kuosia voidaan käyttää. (Häkkinen 2014.)

Solmiot ovat silkkiä ja klassisen harmaansävyisiä tai mustia. Solmukkeet ovat mustaa silkkiä tai valkoista puuvillapikeetä. Perinteisesti juhlapukeutumisessa käytetään valkoista pellavataskuliinaa, mutta smokin kanssa voidaan käyttää yksivärisiä kuviottomia silkkitaskuliinoja. Juhlahuivit ovat silkkisiä valkoisen tai mustan värisiä. Talviaikaan käytetään päällystakin kanssa villaista kermanväristä huivia. (Häkkinen 2014.)

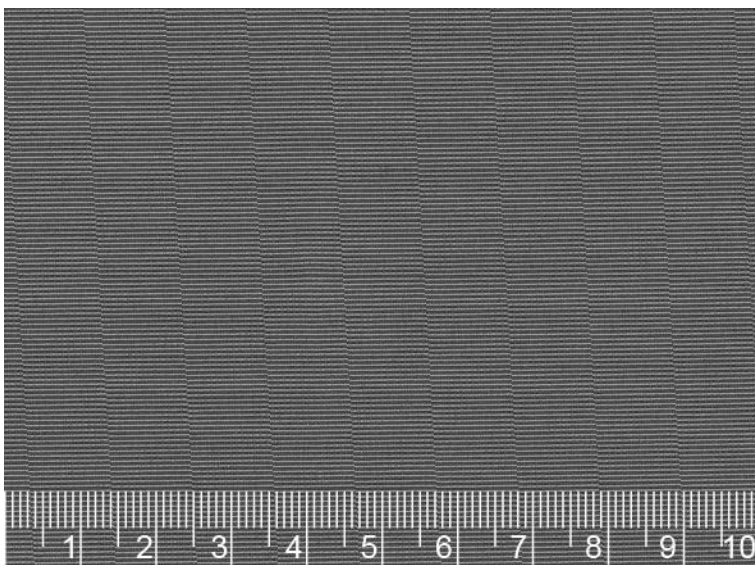

4.4.1 Fil-a-Fil eli lanka langalta -kuosi

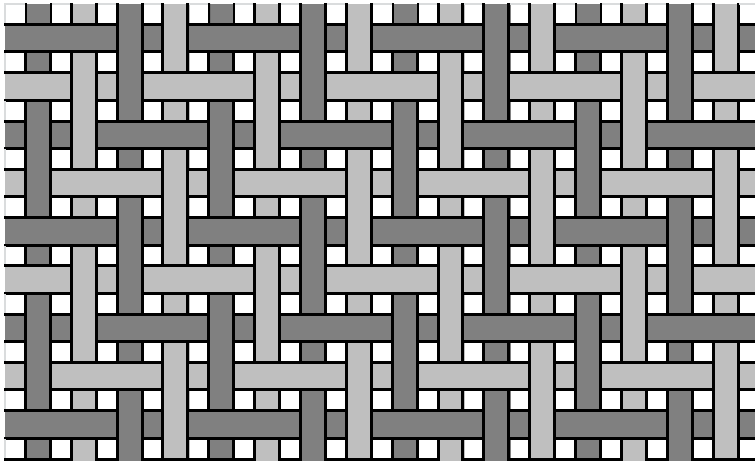
Kuvio 29. Lanka langalta -kuosin sidosrakenne

Fil-a-Fil eli lanka langalta -kuosi on saanut nimensä sidoksen värijärjestyksen mukaan. Palttinasidoksisen kankaan värijärjestys loimessa ja kuteessa on 1+1 (Kuvio 29). Kankaan paino vaihtelee kevyestä keskiraskaaseen ja se on kudottu pääasiassa villaisista kampalangoista. Langat ovat usein konservatiivisen tummansinisiä ja harmaita, vaaleanharmaasta mustaan. Kankaassa käytettyjen lankojen värisävyt ja sävyerot vaikuttavat kankaan ulkonäköön. Lankojen sävyeron kasvaessa yksivärisen näköisen kankaan (Kuvio 30.) kevyt kuteen suuntainen raita korostuu. (Lenius 1998, 11.)

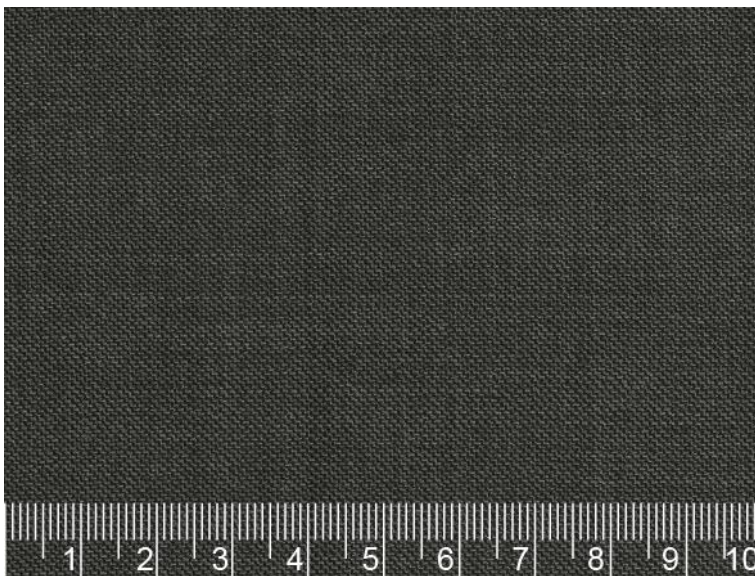
Kuvio 30. Lanka langalta -kuosinen kangas

4.4.2 Pick and pick eli hainnahkakuosi

Kuvio 31. Hainnahkakuosin sidosrakenne

Pick and pick tunnetaan myös nimellä sharkskin eli hainnahka, sillä kankaan elävä sahalaitainen pinta muistuttaa hain ihoa. Kangas on sidokseltaan nelivartinen batavia-toimikas (Kuvio 31), jonka värijärjestys kuteessa ja loimessa on 1+1 (Koskinen & Siljanpää-Suominen 1979, 34). Kankaan paino vaihtelee kevyestä keskiraskaaseen ja se kudotaan usein villaisista kampalangoista. Kangas tehdään harmaan, sinisen tai ruskean sävyisistä langoista ja myös meeleerattuja lankoja käytetään. Kangas näyttää elävän yksiväriseltä voimakkaistakin sävyeroista huolimatta (Kuvio 32), sillä sidos on värin suhteen tasavaltainen. (Lenius 1998, 12; Virta ym. 1948, 118.)

Kuvio 32. Hainnahkakuosinen kangas

5 Asustekokoelman suunnitteluprosessi

Suunnitteluprosessi alkoi yrityksen tapaamisella 24. elokuuta 2013. Otin selvää yrityksen tarjoamista tuotteista sekä kohderyhmästä. Sovimme yrityksen kanssa alustavasta toimeksiannosta; asustekokoelma syksylle 2014, joka sisältää solmioita, taskuliinoja, kaulahuiveja, alusvaatteita ja yövaatteita.

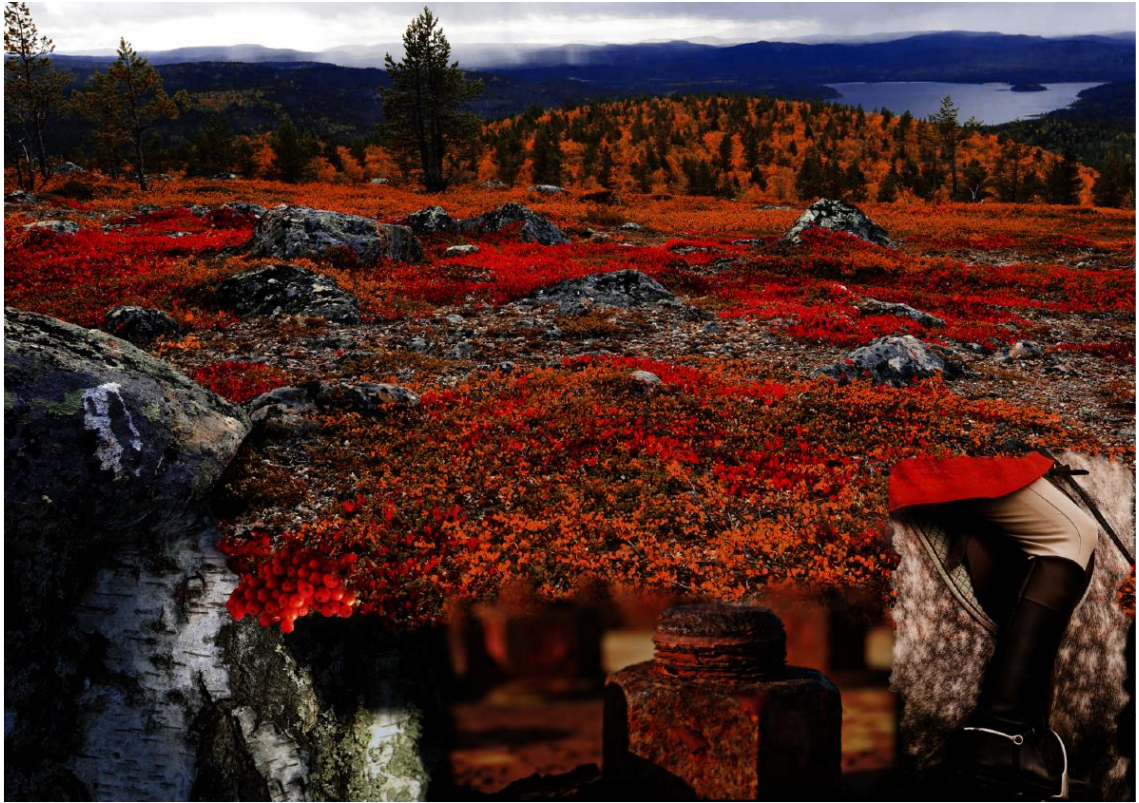
Tavattuani yrityksen asustetoimittajan ja nähtyäni hänen valikoimansa 4. syyskuuta 2013 tutkin WGSN:n, Intercolorin ja View-lehden väriennusteet syksylle 2014 ja koostin niistä alustavan värikartan. Rakensin värikartan (Kuvio 33) yhdistelemällä eri ennusteissa esiintyneitä värejä ja keräämällä niistä yksittäisiä hyvin toimivia väriyhdistelmiä. Värien painotukset, jotka näkyvät väripalkin leveytenä, arvioin ennusteissa käytettyjen värien määristä. Pantone-koodattu värikartta toimi väriennusteiden koosteena ja suunnitteluprosessin työkaluna, joten sen muutokset olivat luonnollinen osa suunnitteluprosessia.

Kuvio 33. Alkuperäinen värikartta

Inspiraatiokollaasini lähtökohtana toimivat värikartan ruskan sävyt (Kuvio 33). Ideakollaasi toimi ideointivaiheen perustana toimeksiannon lisäksi. Päädyin mielikuvaan Lapin ruskassa vaeltavasta herrasmiehestä, jonka vaatteiden materiaali ja leikkaus olisivat suoraan Skotlannin nummilta, mutta värit olisivat Suomen ruskasta. Visualisoisin ajatukseni kuvakollaasiksi (Kuvio 34), johon työstin sisään elementtejä, jotka vaihtuvat toisiinsa liukuen ja limittyen.

Esittelin värikartan, ideakollaasin ja joitakin ideoitani ja luonnoksiani yritykselle 21. syyskuuta 2013. Yrityksen siunauksella jatkoin suunnitteluprosessia ja työstin ideoitani kuoseiksi ja edelleen tuotteiksi, kunnes ensimmäinen versio asustekokoelmasta oli valmis esiteltäväksi.

Kuvio 34. Inspiraatiokuvakollaasi

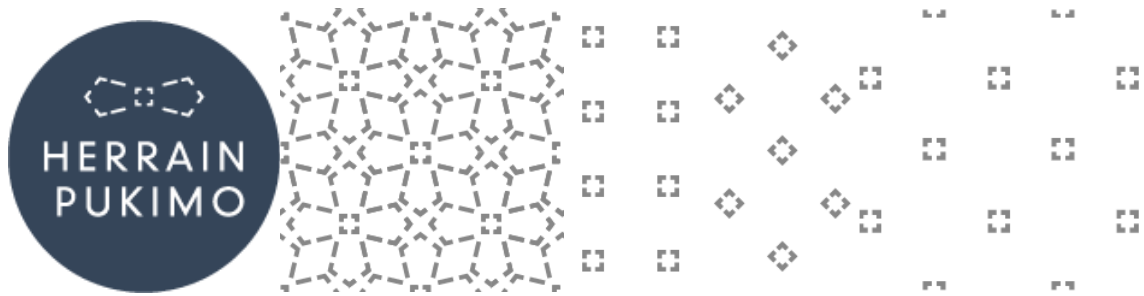
5.1 Kokoelman ensimmäinen versio

Ensimmäinen versio kokoelmasta esiteltiin yritykselle 1. marraskuuta 2013. Ensimmäinen versio on yleisilmeeltään (Kuvio 37-Kuvio 40) hyvin tumma. Suunnitteluprosessissa oli jäänyt huomiotta, että taskuliinoja ja kaulahuiveja käytetään usein tummien puku- ja päällystakkien kanssa. Tumman puvun tai usein tumman päällystakin kanssa käytettävien asusteiden pitäisi olla vaaleampia erottuakseen puvun tai takin pinnasta. Suunnittellessa oli myös jäänyt huomiotta, kuinka paljon mattapintainen materiaali himmentää kirkkaitakin värejä, jolloin pellavasta ja erityisesti villasta valmistettujen taskuliinojen ja kaulahuivien pitäisi olla väreiltään kirkkaampia.

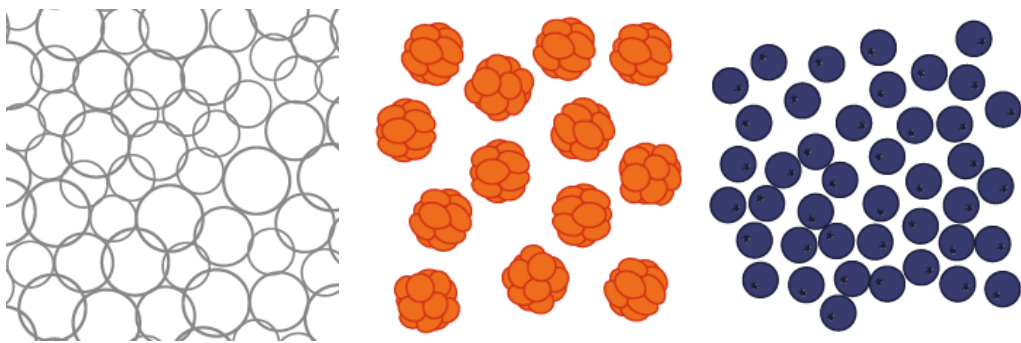
Solmioissa on käytetty yhteensä kymmentä eri kuosia ja taskuliinoissa yhteensä kuutta eri kuosia, joita on hyödynnetty myös huiveissa ja yövaatteissa. Kuosien inspiraationa ja lähtökohtana on toiminut yrityksen logon rusetti (Kuvio 35) ja inspiraatiokollaasin marja-aihe (Kuvio 34). Herrainkukka-, herrainruutu- ja herraintimanttikuosit (Kuvio 35) on työstetty logosta leikkaamalla, paloittelemalla ja kääntämällä. Logokuoseja on käy-

tetty kaikissa tuoteryhmissä. Marjakuosit perustuvat inspiraatiokollaasin marjoihin. Piirsin pihlajamarjaryppästä graafisen pihlajakuosin ja tein naiivit tulkinnot mustikasta ja hillasta (Kuvio 36), jotka näyttävät eri marjoilta väritystä vaihtamalla.

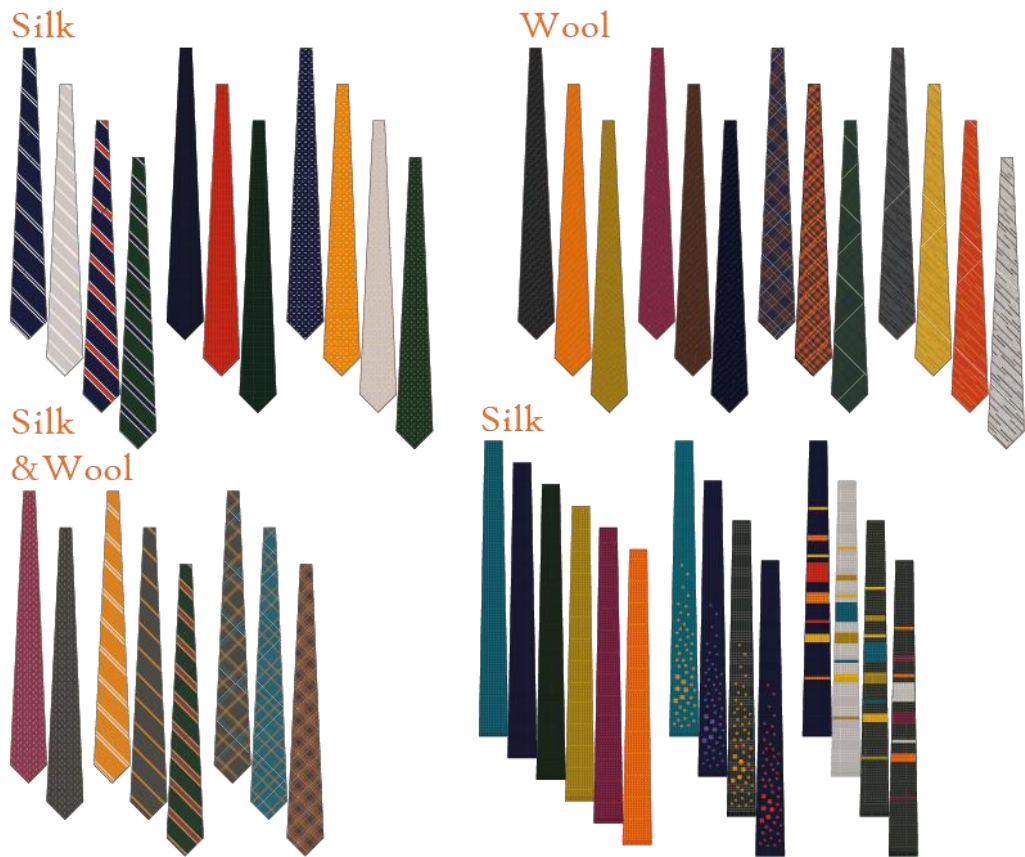

Kuvio 35. Yrityksen logo (Ab Suomen Herrainpukimo Oy 2014.), Herrainkukka-, Herrainruutu 0° -, Herrainruutu 45° - ja Herraintimanttikuosit.

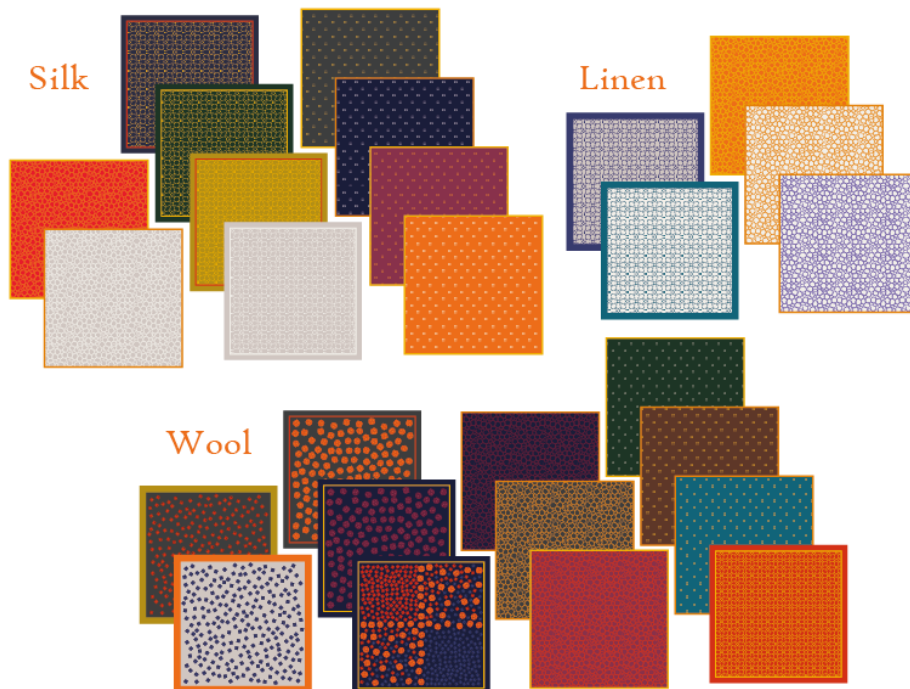

Kuvio 36. Pihlajakuosi sekä marjakuosien marjat, hilla ja mustikka.

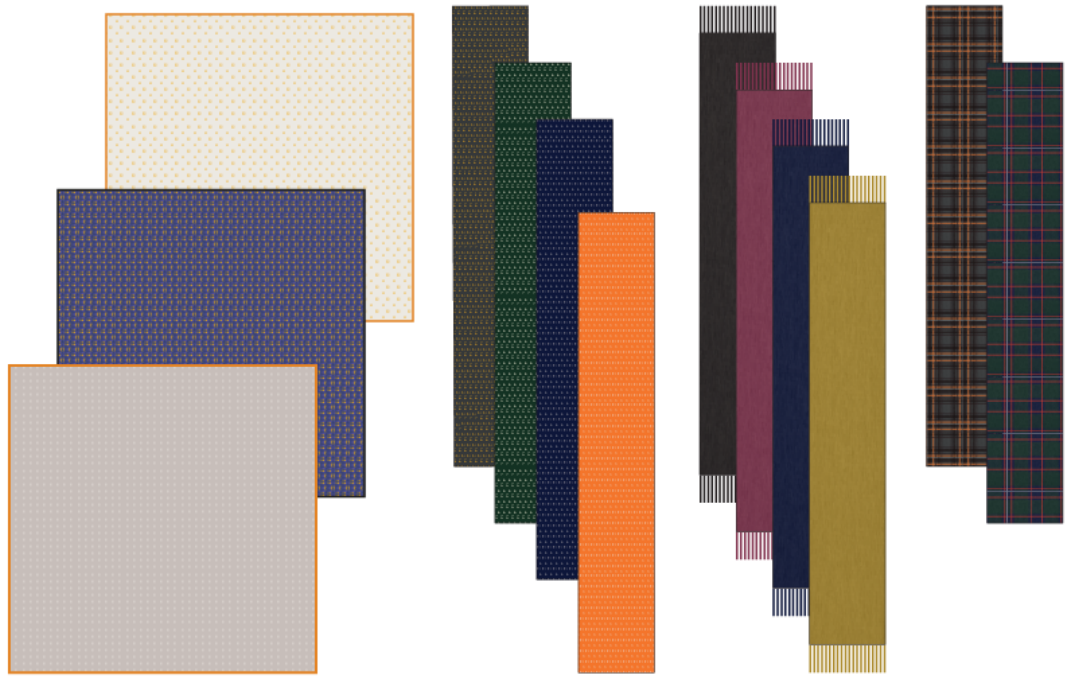
Alusvaatteissa (Kuvio 40) on ajateltu ennen kaikkea käyttömukavuutta. Kaikkiin sivusaumallisiin tuotteisiin on tehty saumansiirtoja ja T-paidassa on raglanhiha, jotta päällekkäisiä hankaavia saumoja olisi asukokonaisuudessa mahdollisimman vähän. Alushousujen vyötärönauhassa näkyy logon katkoviiva ja etumus on tehty H-frontina, eli H-leikkauksella (H, kuten Herrainpukimo). Pyjamoissa ja aamutakissa (Kuvio 40) on käytetty logo- ja ruutukuoseja.

Kuvio 37. Ensimmäisen kokoelmaversion solmiot

Kuvio 38. Ensimmäisen kokoelmaversion taskuliinat

Kuvio 39. Ensimmäisen kokoelmaversiön huivit

Kuvio 40. Ensimmäisen kokoelmaversiön yö- ja alusvaatteet

5.2 Kokoelman toinen versio

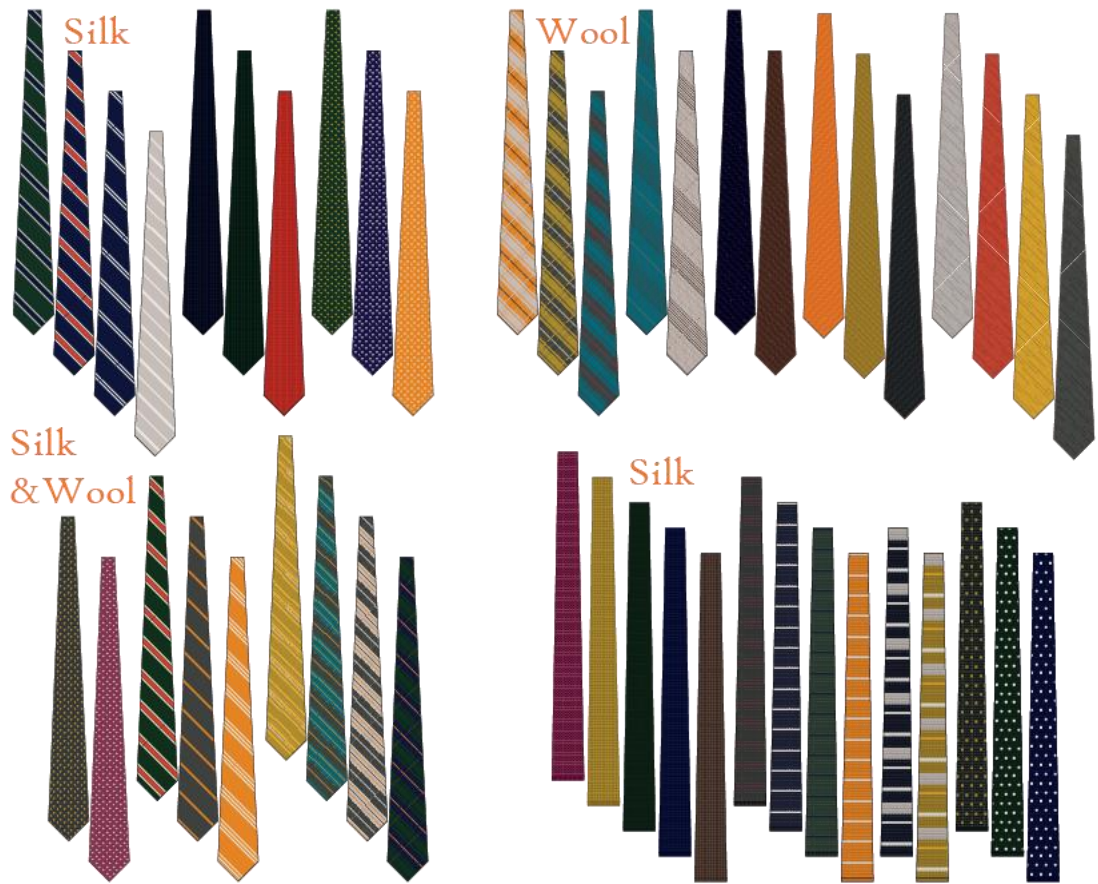
Kokoelman toinen versio esiteltiin yritykselle 3. helmikuuta 2014. Kokoelman yleisilme on ensimmäistä versiota vaaleampi (Kuvio 41-Kuvio 44). Etenkin taskuliinat ja huivit vaalenivat ensimmäisen version havaintojen takia huomattavasti. Solmioiden (Kuvio 41) ruutukuosit ovat siistimpiä, yhtenäisempiä ja kaupallisempia kuin ensimmäisen version ruutusolmiot. Toisen version neulesolmioiden kuosit ovat rauhallisempia, koska ensimmäisen version kuosit koettiin liian erikoisiksi.

Taskuliinoissa (Kuvio 42) on käytetty ensimmäisen version kuuden kuusin sijasta neljää: Herraintimantti-, pihlaja-, marja- ja marjakimarakuosia. Sekä marja- että marjakimarakuosit ovat kehittyneet ensimmäisestä versiosta huomattavasti. Marjakuosiset taskuliinat ovat monipuolisemmin käytettävissä, kun marjat painottuvat yhtä nurkkaa kohti. Esiin saa enemmän marjoja tai pohjaväriä taskuliinaa liikuttamalla. Herraintimanttikuoosi (Kuvio 35) jäi pois taskuliinoista, sillä se oli samankaltainen taskuliinoissa käytetyn herrainkukkakuosin kanssa. Kaikkien kuosien viiva on paksumpi kuin ensimmäisessä versiossa, mikä tekee kuoseista ryhdikkäämmän ja selkeämmän näköisiä.

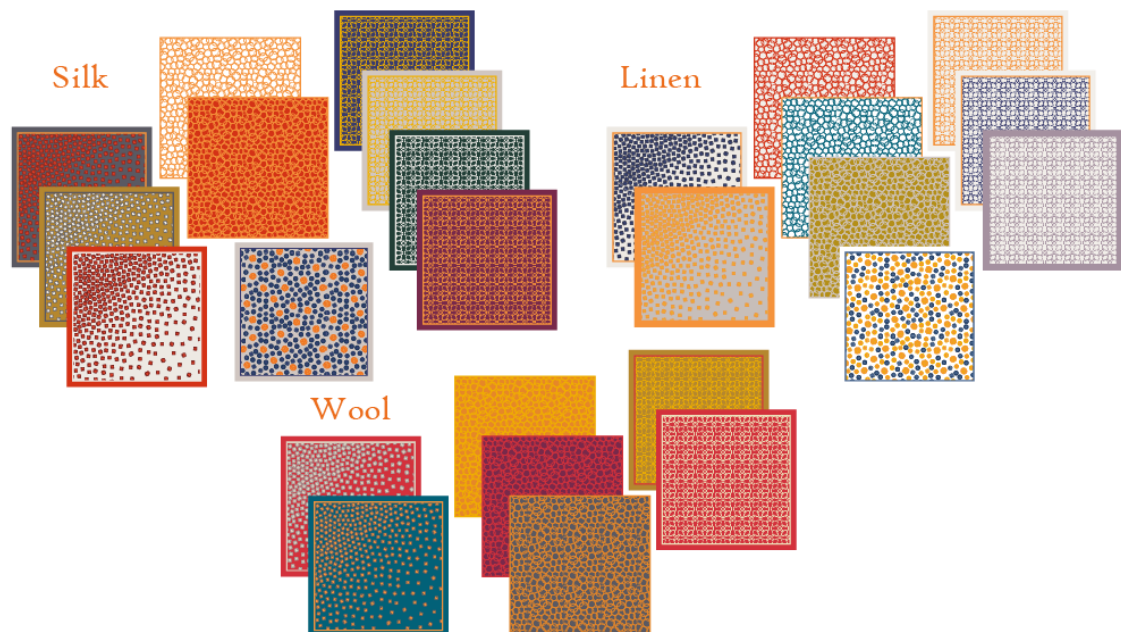
Ruutukuosisia huiveja (Kuvio 43) on enemmän kuin ensimmäisessä versiossa, ja yksiväriset huivit ovat vaaleampia. Silkkihuivien uudet väritykset ovat kirkkaampia ja värikylläisempiä, sillä ensimmäisen version väritykset koettiin suomalaiselle kalpealle iholle epäedullisiksi sävyjen harmauden vuoksi.

Alushousujen H-leikkaus ei ollut yrityksen mieleen, joten toisen version alushousuista se on jätetty pois. Vyötärönauha on ensimmäistä versiota yksinkertaisempi, koska katkoviiva koettiin liian sporttiseksi. Raglan-hiha todettiin liian sporttisen näköiseksi, joten toisen version T-paidoissa on normaalit hihat. Ensimmäisen version mustat aluspaidat karsittiin pois ja toisen version aluspaitojen värit ovat valkoinen ja tummansininen. Pyjamoihin ja aamutakkeihin on lisätty ruudulliset flanelliversiot (Kuvio 44), jotka sopivat ristiin myös kuosillisten popliiniversioiden kanssa.

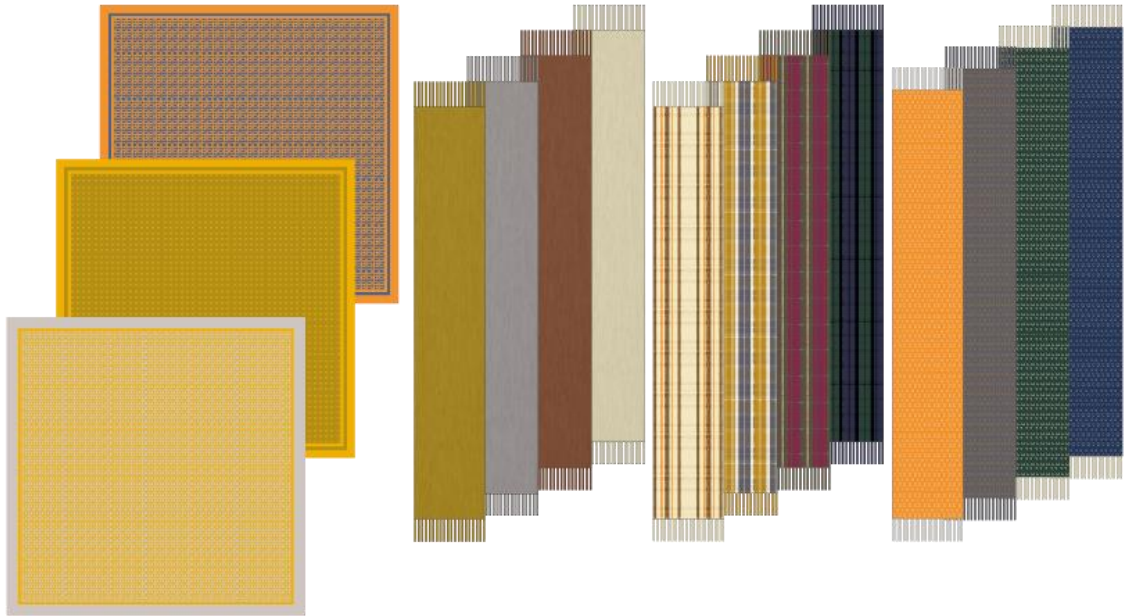

Kuvio 41. Toisen kokoelmaversion solmiot

Kuvio 42. Toisen kokoelmaversion taskuliinat

Kuvio 43. Toisen kokoelmaversiön huivit

Kuvio 44. Toisen kokoelmaversiön yö- ja alusvaatteet

5.3 Kokoelman kehittyminen ohjeistusvaiheessa

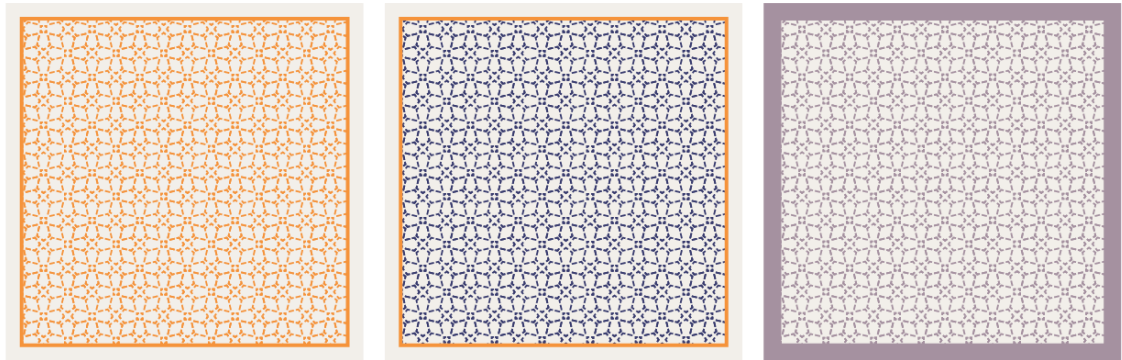
Ennen tuotteiden ohjeistuksen tekoa koko mallisto käytiin läpi Pantone-viuhkan kanssa ja huomattiin, kuinka erilaiselta värit näyttivät näytöllä, minkä seurauksena tuotteiden värit oli korjattava ja värikarttaa muutettava. Varsinaisena lisäyksenä värikarttaan tuli vaaleansinisen sävy, mikä muutti etenkin solmioiden (Kuvio 45) yleisilmeen heleämmäksi.

Kuvio 45. Ohjeistusvaiheen solmiot

Kuoseja ohjeistaessa huomattiin taskuliinujen kuosien väritysten olevan ristiriidassa keskenään. Esimerkiksi pellavaisissa herrainkukkakuosisissa taskuliinoissa (Kuvio 46) on käytetty ensin kahta väriä, sitten kolmea ja taas kahta väriä, mutta eri paikassa kuin ensimmäisessä taskuliinassa. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että värierottelussa eroteltaisiin näiden taskuliinujen painamista varten yhteensä 4 väriä; taustan väri, kuosin väri, kapean reunuksen väri ja leveän reunuksen väri ja kaksivärisestä kuosista veloittaisiin nelivärisen kuosin hinta. Kaikkien taskuliinujen väritykset oli mietittävä uudelleen.

Kuvio 46. Ohjeistusvaiheen pellavaiset herrainkukkakuosiset taskuliinat

6 Asustekokoelma

Kokoelma muotoutui vielä, kun tilaus annettiin alihankintaa varten 9. kesäkuuta 2014. Ruutusolmiot ja kalanruotosolmiot jäivät kokonaan pois, koska niiden kaupallisuutta ja toimittajan valmistuskykyä epäiltiin. Solmioiden raitakuoseja yhtenäistettiin kuosien käytön ja sitä myötä kustannustehokkuuden lisäämiseksi. Lopputuloksena solmioiden kokonaismäärä on pienempi ja kokonaisuus selkeämpi kuin aiemmissa versioissa (kuvio 47).

Ohjeistusvaiheen muutoksista selvinneet taskuliinat muodostavat hyvän kokonaisuuden (Kuvio 48). Pihlajakuosi jätettiin pois, koska se ei sopinut muiden kuosien kanssa yhteen. Lopullisessa kokoelmassa on yhteensä kolme kuosia: herrainkukka-, marja- ja marjakimarakuosi. Jokaisesta kuosista on vähintään kahdeksan väritystä, joista erityisesti marjakimarakuosin väritykset ovat erittäin onnistuneita ja kaupallisia.

Osaan ruutuhuiveista (Kuvio 49) vaihdettiin poisjätettyjen ruutusolmioiden käyttämättä jääneitä kuoseja. Neulehuivien kaksipuolista jacquard-neulosta on hyödynnetty valitsemalla huivien kontrastisävyksi puhtaan valkoinen tai vaalea sävy. Yksiväriset huivit jäivät pois, koska toimittaja ei kyennyt valmistamaan niitä malliston väreissä. Silkkihuivien värimaailma on monipuolinen ja sisältää suomalaisen ihoon hyvin istuvan vaaleansinisen sävyn. Huiveissa on käytetty yhteensä viittä kuosia.

Tuotteet sopivat yrityksen antamiin neljään pukeutumisen kategoriaan, joita olivat business-, casual-, heritage- ja juhlapukeutuminen. Business-pukeutumiseen sopivat silkkiiset solmiot, herrainkukkakuosiset taskuliinat sekä herraintimanttikuosiset neulehuivit. Casual-pukeutumiseen sopivat silkkivillasekoitteiset solmiot sekä raidalliset että pilkulliset neulesolmiot. Myös marjakuosiset taskuliinat, silkki- ja neulehuivit sopivat vapaa-ajanpukeutumisen luonteeseen. Heritage-pukeutumiseen sopivat villaiset voimakas tekstuuriset solmiot, kaikki villasta valmistetut taskuliinat sekä ruudulliset villahuivit. Juhlapukeutumiseen voi käyttää kokoelman harmaata silkki-solmiota ja vapaamuotoisempaan juhlapukeutumiseen myös muita silkkiä solmioita ja taskuliinoja.

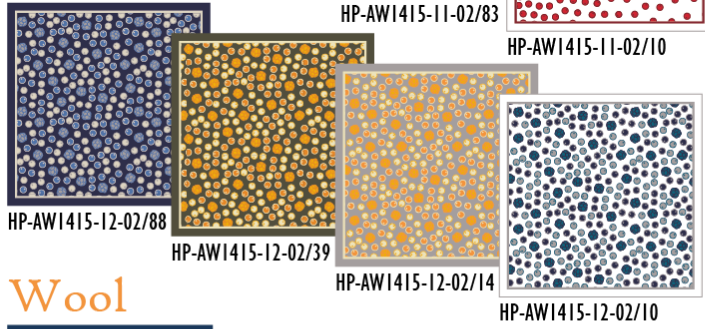
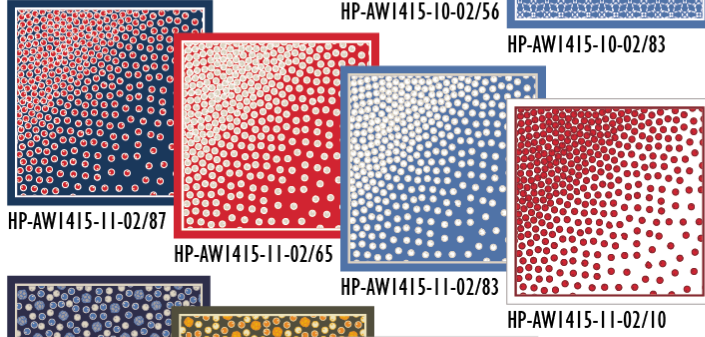
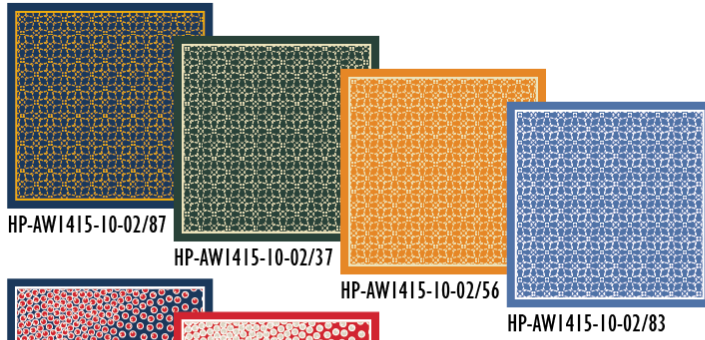
Yö- ja alusvaatteista luovuttiin ennen ohjeistusvaihetta, sillä yrityksellä ei ollut tuotteille sopivaa toimittajaa. Suunniteltuja tuotteita saatetaan kuitenkin käyttää tulevaisuudessa.

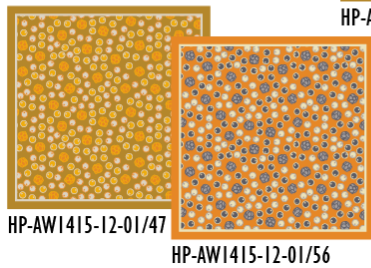
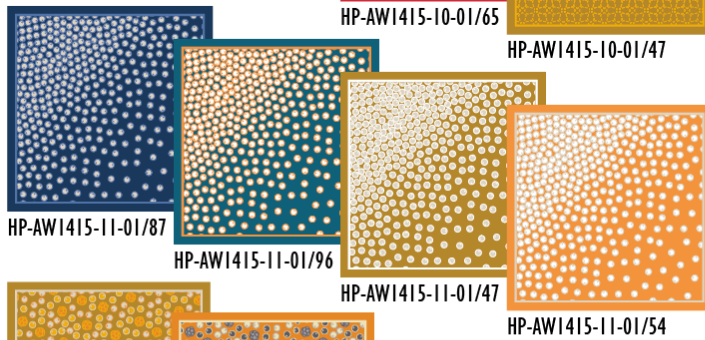
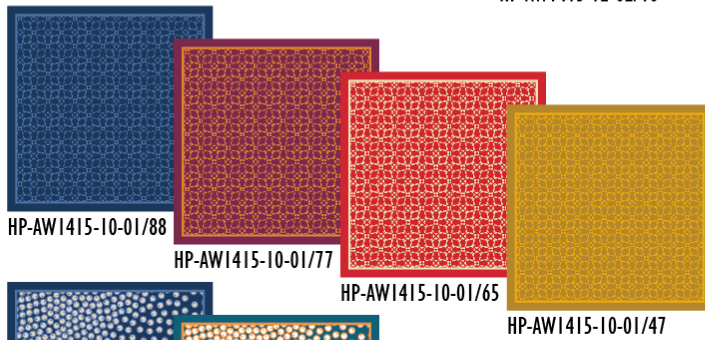
Kuvio 47. Kokoelman solmiot

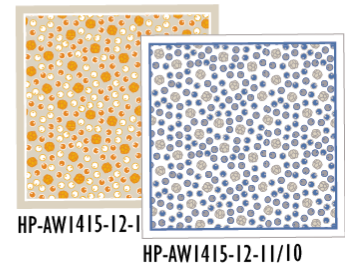
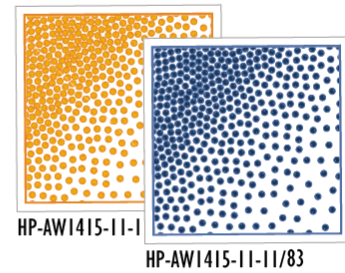
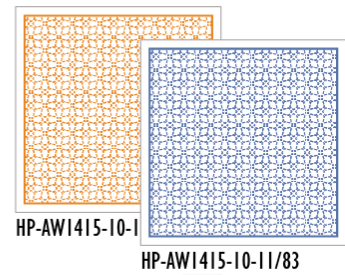
Silk

Wool

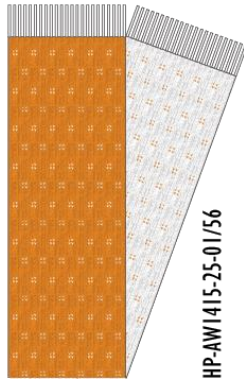

Linen

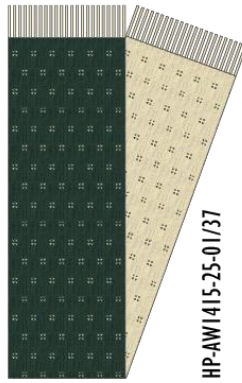

Kuvio 48. Kokoelman taskuliinat

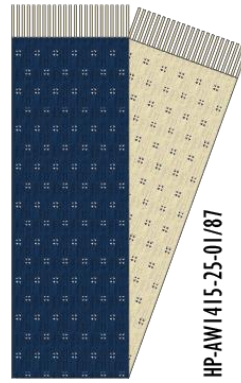
Wool

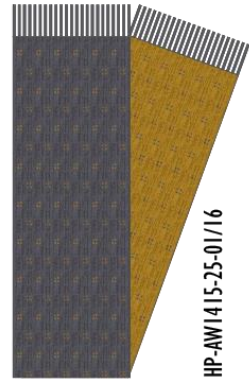
HP-AW1415-25-01/56

HP-AW1415-25-01/37

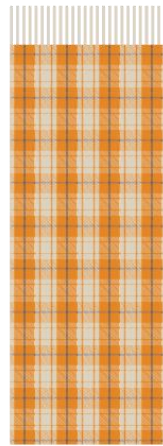
HP-AW1415-25-01/87

HP-AW1415-25-01/16

HP-AW1415-26-01/37

HP-AW1415-26-01/56

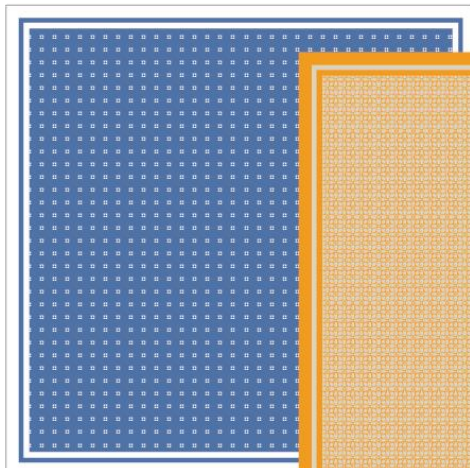

HP-AW1415-26-01/47

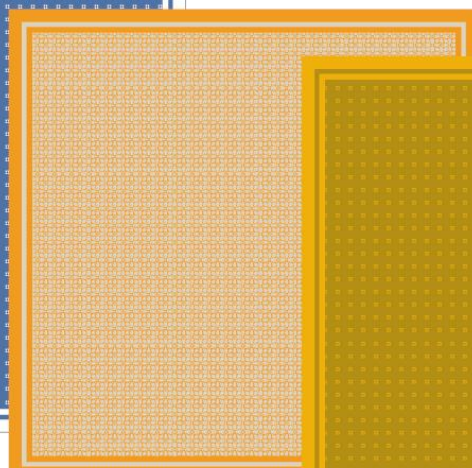

HP-AW1415-26-01/88

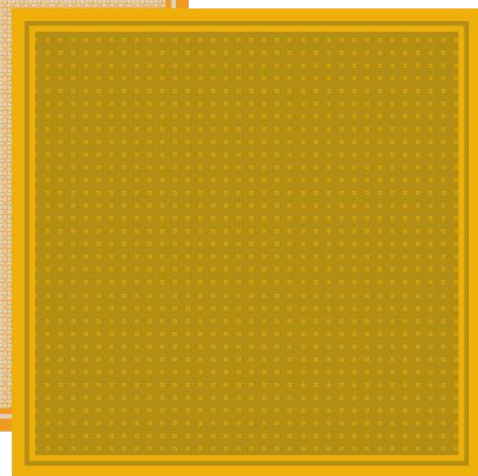
Silk

HP-AW1415-27-02/83

HP-AW1415-27-02/11

HP-AW1415-27-02/47

7 Pohdinta

Työn tavoitteena oli kerätä kattavasti tietoa miesten pukukankaista ja tutkia niistä valmistettujen pukujen asustamista. Toimeksiantajan näkökulmasta tärkein tavoite oli asustekokoelman suunnittelu. Lisätavoitteena oli alan suomenkielisen ammattisanaston elvyttäminen.

Vuoden kestäneen opinnäytetyöprosessin aikana suunniteltiin yrityksen tarpeisiin sopiva asustekokoelma. Suunnittelussa onnistuttiin hyvin ja asustekokoelma jatkoi tuotantoon kesäkuussa 2014. Yrityksen erinomainen työilmapiiri teki työskentelystä mielekäästä ja helpotti kommunikaatiota yrityksen kanssa. Yritys osoitti luottamusta ja arvostusta osaamistani kohtaan yhteistyön alusta alkaen, mistä olen erittäin kiitollinen.

Koin vastuun toimeksiannon valmistumisesta opinnäytetyötä suuremmaksi ja aloitin opinnäytetyön kirjoittamisen vasta suunnittelutyön valmistuttua. Kirjoittaminen olisi kannattanut aloittaa ennen suunnittelutyötä. Se olisi mahdollisesti lisännyt tutkimuksen ja kokoelman yhtenäisyyttä, ja joiltain suunnitteluprosessissa esiintyviltä ongelmilta olisi välttytty. Kirjoittamisajankohdasta huolimatta työssä onnistuttiin sitomaan suunniteltu asustekokoelma osaksi tutkittavaa aihetta.

Kirjallisuutta tai muita lähteitä, joissa pukukankaita olisi käyty kattavasti läpi, oli todella vaikea löytää. Useimmissa tyyliteoksissa raapaistiin vain pintaa ja blogikirjoitusten luotettavuus oli kyseenalaista. Sidosrakenteita oli avattu vain harvassa lähteessä, ja niissäkään aihetta ei ollut koottu yhdeksi kokonaisuudeksi. Tämä teki tiedonhankinnasta erittäin haastavaa, mutta toisaalta se motivoi kirjoittamaan aiheesta, jolle selkeästi olisi kysyntää, mutta asiantuntevaa aineistoa olemassa vähän.

Tiedonhankinnassa kävi nopeasti ilmi, että suomenkielisisissäkin lähteissä suosittiin yleisesti englanninkielisiä kauppanimiä. Asetetun lisätavoitteen vuoksi päätin suomentaa itse kauppanimet, joita ei vielä suomenkielellä tunnettu. Koska suurin osa suomennoksista oli omiani, säilytin yleisesti tunnetut englanninkieliset kauppanimet otsikoissa.

Työhön onnistuttiin keräämään kattava valikoima pukukankaiden kauppanimiä sekä selvittämään niiden sidosrakenteet ja ominaisuudet. Pukujen asustamisen osuus jäi tutkimuksessa suppeaksi käytettävän ajan rajallisuuden vuoksi.

Kauppanimien ryhmittely käyttötarkoitusten mukaan oli ansiokasta, mikä lisää työn arvoa yritykselle. Kankaiden skannaaminen, kuvien muokkaaminen ja sidosrakenteiden piirtäminen Excel-ohjelmalla olivat erittäin työläitä vaiheita. Koen niiden kuitenkin kasvattaneen työn luotettavuutta.

Suunnitteluprosessin kuvaus oli tärkeää kokonaisuuden hahmottamiseksi, ja se on arvokasta tietoa alamme opiskelijoille sekä ammattilaisille, sillä kuvallista suunnittelu-prosessia julkaistaan alamme opinnäytetöissä vain harvoin yrityssalaisuuksien varjelmisen vuoksi.

Olen syventänyt omaa tietämystäni miesten klassisesta pukeutumisesta ja oppinut ymmärtämään kankaiden kauppanimiä ja sidosrakenteita. Olen tyytyväinen aiheen lopulliseen rajaukseen, joka oli aluksi laajempi. Lisätutkimuksen voisi tehdä kauluspaitojen tai miesten asusteiden kankaiden kauppanimistä, jotka rajattiin tämän työn ulkopuolelle. Pukukankaiden kauppanimien tapaan niistä löytyvä tieto on vähäistä, eikä se laadultaan palvele ammattilaisten tarpeita.

Lähteet

Ab Suomen Herrainpukimo Oy 2014. Tietoa yrityksestä. Herrainpukimo [verkkosivu] <<http://herrainpukimo.fi/tietoa-yrityksesta.html>> (luettu 23.8.2014)

Drudi, Elisabetta ”Kuky” 2008. Fabric textures & patterns. Amsterdam: The Pepin Press.

Häkkinen, Jussi 20.09.2013. Herrainpukimon ydinasiaa. [sähköpostiviesti] (luettu 20.09.2013)

Häkkinen, Jussi 28.08.2014. Pukimon primer. [sähköpostiviesti] (luettu 28.08.2014)

Koskinen, Annikki; Sillanpää-Suominen, Hilikka 1979. Kankaiden rakenneoppi. Keuruu: Otava.

Lenius, Oscar 1998. A Well-Dressed Gentleman’s Pocket Guide. Lontoo: Prion Books Ltd.

Leviner Wood 09.07.2013. Fabric of the Month: Birdseye. Leviner Wood Custom Tailors and Shirtmakers [verkkosivu] <<http://www.levinerwood.com/2013/07/09/fabric-of-the-month-birdseye/>> (luettu 31.08.2014)

Markula, Raija 1999. Tekstiilitieto. Porvoo: WSOY

Nyström, Paul 2011. Miehenpuvun historia. Miesten vaatetuksen kaava- ja vaatetus-tekniikka - luennot. Luentomateriaali opinnäytetyöntekijän hallussa.

Roetzel, Bernhard 2009. Täydellinen herrasmies Klassisen miestenmuodin käsikirja. Potsdam: Ullmann.

Sievinen, Pia 2013. Tyyli hiipii suomalaiseen mieheen. Näkökulma [verkkosivu] <<http://www.taloussanommat.fi/harrastukset/2013/06/15/tyyli-hiipii-suomalaiseen-mieheen/20138490/139>> (25.8.2014).

Spaiser, Matt 2014. Breaking Down the Glen Urquhart Check. The Suits of James Bond. [verkkosivu] <<http://thesuitsofjamesbond.com/?p=3759>> (luettu 26.8.2014)

Spaiser, Matt 2012a. Never Say Never Again: Blue Herringbone Tweed. The Suits of James Bond. [verkkosivu] <<http://thesuitsofjamesbond.com/?p=409>> (luettu 26.08.2014)

Spaiser, Matt 2012b. The Charcoal Windowpane Suit. The Suits of James Bond. [verkkosivu] <<http://thesuitsofjamesbond.com/?p=1988>> (luettu 23.8.2014)

Spaiser, Matt 2012c. The Blue Overcheck. The Suits of James Bond. [verkkosivu] <<http://thesuitsofjamesbond.com/?p=1545> > (luettu 23.8.2014)

Spaiser, Matt 2011a. The Navy Birdseye Suit. The Suits of James Bond. [verkkosivu] <<http://thesuitsofjamesbond.com/?p=75>> (luettu 19.8.2014)

Spaiser, Matt 2011b. The Light Grey Semi-Solid Suit. The Suits of James Bond. [verkkosivu] <<http://thesuitsofjamesbond.com/?p=114>> (luettu 23.8.2014)

Virta, Erkki; Holmberg, Evert; Jalava, Jorma; Rinne, Toivo; Utrio, Untamo 1948. Kauppatavarat; Pukimet ja kudonnaiset. Helsinki: Yhteiskirjapaino osakeyhtiö

Kuvalähteet

Kuva 2.

Smith, Dylan 2013. The History of the Fitted Suit for Men. General suit info [Verkkosivu] <<http://fittedsuitsformen.com/category/general-suit-info/>> (luettu 19.8.2014)

Kuvio 34.

Kuvaristo 2012. Lapissa ruskaa kuvaamassa. Kuvaristo. [verkkosivu] <<http://kuvaristo.wordpress.com/2012/09/18/lapissa-ruskaa-kuvaamassa/>> (luettu 1.9.2014)

Driessens, Antonius 2013. Bark birch, betula pendula. <<http://www.designdemandsdesire.com/en-tree-bark-birch.php>> (luettu 1.9.2014)

Judy 2012. Rusty bolts: Lilac gate. [verkkosivu] <<http://lilacgate.blogspot.fi/2012/12/rusty-bolts.html>> (luettu 1.9.2014)

Kutyatanya 2013. Horseback life. [verkkosivu] <<http://kutyatanya.hu/?news=33324>> (luettu 1.9.2014)

Pukukankaat taulukko

Kuvio 1. Miesten pukujen hierarkia ja sopivat sidokset (Lenius 1998, 46–47.)

	Kuosi	Materiaali	Väri
Frakki	yksiväriset kuosit	mohair villa	musta yönsininen
Smokki	yksiväriset kuosit	mohair villa silkki	musta yönsininen
Valkoinen smokki	yksiväriset kuosit	mohair villa silkki	valkoinen ecru
Saketti	yksiväriset kuosit marengo	villa	antrasiitti musta
Tumma puku	yksiväriset kuosit raidat Fil-a-Fil	villa mohair flanelli tropical	musta tumma harmaa tummansininen
Bisnespuku	Glen Urquhart- ruutu Raidat Kukonaskel Fil-a-Fil Ruudut Kalanruoto	villa lampaanvilla puuvilla pellava flanelli tropical gabardiini kashmir seviotti	harmaa sininen ruskea
Tweedpuku	Glen Urquhart- ruutu Kukonaskel Tartaani Windowpane Kalanruoto	villa cashmere puuvilla pellava shetland cheviot tweed lampaanvilla	ruskea oliivi beige